

Ευρωπαϊκά Πρότυπα για Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

Πρότυπα για την Ασφάλεια των Επιζωσών - Προσανατολισμένα
στα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών Ενδοσυντροφικής Βίας

Έγγραφο Εργασίας

Funded by
the European Union

Ευρωπαϊκά Πρότυπα για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

Πρότυπα για την Ασφάλεια των Επιζώσων - Προσανατολισμένα στα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών Ενδοσυντροφικής Βίας
Έγγραφο Εργασίας

Έτος δημοσίευσης: 2023

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: WWP EN [European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence]. (2023). European Standards for Perpetrator Programmes – Standards for Survivor-Safety-Oriented Intimate Partner Violence Perpetrator Programmes.

Συντάκτης: Kelly Litz

Γραφιστικός Σχεδιασμός: Monika Medvey

Φωτογραφία Εξωφύλλου: © fauxels, www.pexels.com/@fauxels/

© 2023, European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence
Greifswalder Straße 136, 10409 Berlin
www.work-with-perpetrators.eu

Αποποίηση Ευθύνης

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Εργασία με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας (WWP EN) δεν φέρει ευθύνη για τον τρόπο με τον οποίο τρίτα μέρη χρησιμοποιούν το παρόν έγγραφο. Κατά τη χρήση του παρόντος εγγράφου ή σχετικού υλικού, τα τρίτα μέρη οφείλουν να κάνουν την κατάλληλη αναφορά στο WWP EN.

Αυτό το αρχείο μεταφράστηκε στα ελληνικά από το Σύνδεσμο Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου.

Το WWP EN δεν φέρει ευθύνη ως προς την ακρίβεια της μετάφρασης.

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of WWP EN only and do not necessarily reflect those of the European Union. The European Union cannot be held responsible for them.

Ευρωπαϊκά Πρότυπα για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

Πρότυπα για την Ασφάλεια των Επιζωσών -
Προσανατολισμένα στα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών
Ενδοσυντροφικής Βίας

Έγγραφο Εργασίας

Πίνακας Περιεχομένων

Λεξιλόγιο	5
Ευρωπαϊκά Πρότυπα για Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών	6
Πεδίο εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Προτύπων για τα Πρόγραμμα Διαχείρισης Θυτών ...	7
Το Πλαίσιο Προτύπων.....	9
Ανάπτυξη Προτύπων	11
Ευρωπαϊκά Πρότυπα για Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών - Περίληψη	13
1. Ασφάλεια και ευημερία των επιζωσών	14
2. Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων	20
3. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγράμματος	23
4. Διασφάλιση Ποιότητας και Αξιολόγηση	27
5. Οργάνωση και Διοίκηση	30
Τεκμηριωμένο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Προτύπων	32
Βιβλιογραφία	37

Λεξιλόγιο

Η **Ενδοοικογενειακή Βία (ΕΒ)** αναφέρεται σε όλες τις πράξεις σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας που συμβαίνουν εντός της οικογένειας ή της οικογενειακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, είτε ο θύτης μοιράζεται ή δεν μοιράζεται την ίδια κατοικία με το θύμα (ΣΤΕ [Συμβούλιο της Ευρώπης], 2011).

Η **Ενδοσυντροφική Βία (ΕΣΒ)** αναφέρεται σε οποιοδήποτε μοντέλο/μοτίβο συμπεριφοράς χρησιμοποιείται από τον θύτη προκειμένου να ασκήσει ή να διατηρήσει την εξουσία και τον έλεγχο επί της συντρόφου του. Περιλαμβάνει σωματικές, σεξουαλικές, συναισθηματικές, οικονομικές και ψυχολογικές ενέργειες ή απειλές για ενέργειες που έχουν επιβλαβείς επιπτώσεις στο άλλο άτομο.

Η **Έμφυλη Βία** αφορά στη βία που στρέφεται εναντίον μιας γυναίκας εξαιτίας του φύλου της (επειδή, δηλαδή, είναι γυναίκα) και που επηρεάζει δυσανάλογα τις γυναίκες (CoE, 2011).

Η **Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» (Partner Contact)**, στο πλαίσιο ενός Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών, αναφέρεται σε ενέργειες που υλοποιούνται από στέλεχος του εν λόγω Προγράμματος οι οποίες εξασφαλίζουν ότι οι επιζώσες ενημερώνονται για το Πρόγραμμα Διαχείρισης Θυτών που παρακολουθεί ο (πρώην) σύντροφός τους, ενώ ο κίνδυνος αξιολογείται και καθίσταται αντικείμενο διαχείρισης με σκοπό τη διασφάλιση της προστασίας τους.

Η **υποστήριξη Συντρόφου - Επιζώσας (Partner Support)**, στο πλαίσιο ενός Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών, αποτελεί μια ολοκληρωμένη παρέμβαση που περιλαμβάνει την παροχή διαφόρων υπηρεσιών (όπως συμβουλευτική, ψυχοθεραπεία, νομική βοήθεια κ.λπ.) οι οποίες προσφέρονται σε γυναίκες επιζώσες ΕΒ με σκοπό την προαγωγή της ασφάλειας και της ευημερίας τους.

Η **υπηρεσία υποστήριξης Επιζώσων (Partner Service)** αναφέρεται στους επαγγελματίες, την Υπηρεσία ή τον Οργανισμό που παρέχει την επικοινωνία μεταξύ των συντρόφων στο πλαίσιο λειτουργίας ενός Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών.

Ως **Θύτης**, χαρακτηρίζεται το άτομο που διαπράττει πράξεις ΕΒ ή ΕΣΒ. Αναγνωρίζεται ότι οι Θύτες είναι κατά κύριο λόγο άνδρες, ενώ οι επιζώσες είναι κυρίως γυναίκες. Σε αυτό το έγγραφο, ο όρος «Θύτης» αναφέρεται σε άνδρες που ασκούν ΕΒ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Ο όρος της **Επιζώσας** αναφέρεται σε κάθε άτομο που έχει βιώσει ΕΒ ή ΕΣΒ. Είναι παρόμοιο με την έννοια του «θύματος», αλλά γενικά προτιμάται επειδή υποδηλώνει ανθεκτικότητα. Σε αυτό έγγραφο, ο όρος επιζών / επιζώσα αναφέρεται σε γυναίκες και παιδιά, εκτός εάν υποδεικνύεται διαφορετικά.

Ευρωπαϊκά Πρότυπα για Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για ασφαλή και αποτελεσματική παρέμβαση σε άνδρες-θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας.

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για ασφαλή και αποτελεσματική παρέμβαση σε άνδρες-θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας.

Οποιαδήποτε στρατηγική αντιμετώπισης της Βίας κατά των Γυναικών και Κοριτσιών καθώς και της Ενδοοικογενειακής και Ενδοσυντροφικής Βίας θεωρείται ελλιπής εάν απουσιάζει μία προσέγγιση που να απευθύνεται στους θύτες και η οποία θα τους καθιστά υπεύθυνους για τις επιβλαβείς πράξεις τους. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν συμπληρώσει τα πλαίσια υποστήριξης επιζωσών με τη θέσπιση Προγραμμάτων Θυτών, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο μίας συντονισμένης κοινοτικής ανταπόκρισης ενάντια στη βία. Το Συμβούλιο της Ευρώπης, μέσω της Σύμβασης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, CoE, 2011), έθεσε ένα κομβικό ορόσημο στην επιδίωξη της καταπολέμησης αυτών, ορίζοντας/χαρακτηρίζοντας τα Προγράμματα για Θύτες Ενδοοικογενειακής και Σεξουαλικής Βίας ως ένα εκ των βασικών προληπτικών μέτρων, όπως αυτό αναφέρεται στο άρθρο 16.

Καθώς τα Προγράμματα Θυτών Ενδοοικογενειακής Βίας γίνονται πιο διαδεδομένα, υπάρχει ανάγκη να αναπτυχθούν σαφή και καθορισμένα σχετικά Ευρωπαϊκά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά ενσωματώνουν τα αποτελέσματα της εδραιωμένης έρευνας, τις εμπειρίες των επαγγελματιών και τις γνώσεις που προέκυψαν από την αντιμετώπιση κοινών δυσκολιών εφαρμογής, με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη την εθνική και τοπική δυναμική.

Στον πυρήνα των Ευρωπαϊκών Προτύπων για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών βρίσκεται η ισχυρή δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων μερών για την ασφάλεια και την ευημερία των επιζωσών. Αυτή η δέσμευση προκύπτει από τη συνειδητοποίηση ότι τα αποτελεσματικά Προγράμματα πρέπει να ενσωματώνουν απρόσκοπτα την προοπτική των επιζωσών, ενώ απευθύνονται επίσης σε άτομα που έχουν προκαλέσει βλάβη. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη ευθυγράμμισης των Προγραμμάτων Διαχείρισης Θυτών με τις ανάγκες και τα δικαιώματα των επιζωσών.

Επιπλέον, η ανάληψη ευθύνης από πλευράς θυτών για τη βίαιη συμπεριφορά τους είναι πρωταρχικής σημασίας, ενώ είναι αυτή η ανάγκη να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των εμπλεκόμενων μερών. Η δέσμευση αυτή δεν καλύπτει μόνο τις ίδιες τις επιζώσες, για τις οποίες θα πρέπει να είναι εγγυημένη η ασφάλεια και η υποστήριξη, και τους θύτες, οι οποίοι θα πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη και να δεσμευθούν για την αλλαγή, αλλά επεκτείνεται στους χρηματοδότες που επενδύουν πόρους καθώς και στις τοπικές κοινότητες που επηρεάζονται από τα προαναφερόμενα Προγράμματα. Ένα συνεκτικό σύνολο Προτύπων προάγει, επίσης, τη διαφάνεια, τη συνέπεια και τη διαβεβαίωση ότι τα εν λόγω Προγράμματα όντως εκπληρώνουν τον επιδιωκόμενο σκοπό τους.

Τα Πρότυπα παρουσιάζονται με τη μορφή εγγράφων εργασίας, δίνοντας έμφαση στη δυνατότητα προσαρμογής βάσει των δεδομένων και των εισροών από τα εμπλεκόμενα μέρη. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο «Work With Perpetrators» (WWP EN) θα προάγει συστηματικά τον διάλογο σχετικά με την ασφαλή και αποτελεσματική εργασία με θύτες, θα διεξάγει και θα παρακολουθεί την εξέλιξη της σχετικής έρευνας και θα ενσωματώνει τα πορίσματά της στα Πρότυπα.

Πεδίο εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Προτύπων για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών επικεντρώνονται σε συγκεκριμένη ομάδα-στόχο και συγκεκριμένα μέσα παρέμβασης. Το πεδίο εφαρμογής των Προτύπων έχει ως εξής:

■ Προγράμματα για ενήλικες άνδρες-θύτες βίας κατά των γυναικών συντρόφων τους

Τα Προγράμματα Θυτών μπορούν να λειτουργούν με διαφορετικούς τύπους ανθρώπων (π.χ. άνδρες-θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας, γυναίκες θύτριες, ενήλικες θύτες βίας κατά άλλων μελών της οικογένειας, θύτες βίας κατά παιδιών, σεξουαλικών παραβατών, θυτών κατά LGBTQ+ ατόμων, ανήλικων θυτών κ.λπ.). Παρόλα αυτά, για τους σκοπούς αυτών των Προτύπων, η απόφαση να επικεντρωθεί μόνο σε άνδρες-θύτες βίας βασίζεται σε πολλά στοιχεία.

Αρχικά, επειδή υπάρχει υψηλή συχνότητα εμφάνισης της Ενδοσυντροφικής Βίας, αναδύεται η ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στην παροχή καθοδήγησης για ασφαλή και αποτελεσματική εργασία. Όπως καταδεικνύεται από την έρευνα του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα (European Union Agency for Fundamental Rights - FRA, 2014), μία στις τρεις γυναίκες στην Ε.Ε. έχει υποστεί σωματική ή/και σεξουαλική βία. Αυτή η βία διαπράττεται κυρίως από άνδρες συντρόφους στο πλαίσιο στενών διαπροσωπικών σχέσεων. Η έρευνα του FRA έδειξε ότι από όλες τις γυναίκες με (νυν ή πρώην) σύντροφο, το 22% έχει υποστεί σωματική ή/και σεξουαλική βία από αυτούς (FRA, 2014). Κατά τον ίδιο τρόπο, αν και η εργασία με διαφορετικές κατηγορίες θυτών μπορεί να παρουσιάζει ορισμένες ομοιότητες (όπως η αξιολόγηση των κινδύνων της βίας ή η εκμάθηση δεξιοτήτων μη βίαιης επικοινωνίας), κάθε ομάδα θυτών απαιτεί εξατομικευμένη προσέγγιση (Ouztüzün κ.α., 2023, Arias κ.α., 2013, Butters κ.α., 2021, Travers κ.α., 2021). Για παράδειγμα, η βίαιη αντίσταση ως αντίδραση σε προηγούμενη μακροχρόνια και σοβαρή θυματοποίηση διαπράττεται συχνότερα από γυναίκες και δεν τείνει να περιλαμβάνει απόπειρες άσκησης καταναγκαστικού ελέγχου (Bair-Merritt κ.α., 2010). Η εργασία με γυναίκες θύτριες απαιτεί προσεκτική και εξειδικευμένη προσέγγιση, και σε ορισμένες περιπτώσεις, παρεμβάσεις που εστιάζουν σε μεγάλο βαθμό σε προηγούμενες εμπειρίες θυματοποίησης (McKee & Hilton, 2019, Graves κ.α., 2005). Ομοίως, η εργασία με θύτες κατά LGBTQIA+ ατόμων απαιτεί Προγράμματα που μπορούν να εντοπίσουν και να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες μορφές βίας (όπως η βία που σχετίζεται με την ταυτότητα ενός ατόμου), λαμβάνοντας, ταυτόχρονα, υπόψη τις κοινές τραυματικές και στρεσογόνες εμπειρίες που σχετίζονται με την ένταξη ενός ατόμου σε μια μειονοτική ομάδα (Walsh & Stephenson, 2023, Gray κ.α., 2020). Επιπλέον, καθώς τα Προγράμματα για άνδρες-θύτες βίας κατά των γυναικών συντρόφων τους αποτελούν την πιο διαδεδομένη μορφή Προγραμμάτων Διαχείρισης Θυτών στην Ευρώπη (Akoenski κ.α., 2013, Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2014), υπάρχει πλούσια ερευνητική τεκμηρίωση (Babcock κ.α., 2004, Arce κ.α., 2020, Arias κ.α., Cheng κ.α., 2019, Eckhardt κ.α., 2013, Karakurt κ.α., 2019, Miller κ.α., 2015, Travers κ.α., 2021, Wilson κ.α., 2021), καθώς και εκτεταμένη εμπειρία από επαγγελματίες του πεδίου, που αξιοποιούνται για τη διαμόρφωση του παρόντος πλαισίου.

■ Ελάχιστα πρότυπα για ασφαλή και αποτελεσματική πρακτική

Τα Πρότυπα καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή ασφαλών και αποτελεσματικών πρακτικών.

■ Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών και Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζώσων

Τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών πρέπει να υλοποιούνται σε στενή συνεργασία με τις Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζώσων. Σαφείς οδηγίες σχετικά με τους ρόλους, τις ευθύνες και τις απαιτήσεις του Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών και της συνεργαζόμενης Υπηρεσίας «Επαφής με τη Σύντροφο» πρέπει να υπάρχουν. Κι αυτό ώστε να διασφαλίζεται ότι η επικοινωνία με τη σύντροφο αποτελεί προτεραιότητα και πραγματοποιείται με τρόπο που εγγυάται ότι οι επιζώσες ενημερώνονται για όλες τις σχετικές πτυχές της παρέμβασης, ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται, μετρίζονται και διαχειρίζονται και ότι στις επιζώσες προσφέρεται κατάλληλη υποστήριξη.

Επιπλέον, η συνεργασία του Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών με την Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών, συμβάλλει στη συνεχή και παραγωγική ανταλλαγή πληροφοριών καθώς και στη συνεργασία μεταξύ των δύο Προγραμμάτων - Παρεμβάσεων. Αυτή η συνεργασία θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων, τόσο για τις επιζώσες όσο και για τους θύτες.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι αυτά τα Πρότυπα δεν αποσκοπούν στο να ρυθμίσουν ή να επηρεάσουν καμία πτυχή του έργου των Υπηρεσιών Υποστήριξης Επιζωσών (συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, Ιδρυμάτων κ.λπ.). Τα Πρότυπα επικεντρώνονται αποκλειστικά στις διαδικασίες της Υπηρεσίας «Επαφή με τη Σύντροφο», στο πλαίσιο της εργασίας με τον θύτη.

■ **Ατομικές παρεμβάσεις με θύτες**

Τα Πρότυπα ορίζουν το πλαίσιο για ασφαλείς και αποτελεσματικές ατομικές παρεμβάσεις στους θύτες. Οι διαδικτυακές παρεμβάσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Προτύπων.

Ορισμένοι οργανισμοί στην Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες παρέχουν διαδικτυακά προγράμματα παρέμβασης για θύτες ενδοοικογενειακής βίας, ενώ η συγκεκριμένη μορφή παρέμβασης έγινε πιο διαδεδομένη κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 (Bellini & Westmarland, 2021, Pauncz, Vall & Jovanovic, 2021). Αν και είναι περιορισμένη η έρευνα για τα χαρακτηριστικά και την αποτελεσματικότητα των διαδικτυακών παρεμβάσεων σε θύτες (Bellini & Westmarland, 2021), πρόκειται για πειραματικές πρωτοβουλίες που δεν υποστηρίζονται ακόμη από επαρκή αξιόπιστη έρευνα, η οποία θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις της διαδικτυακής παρέμβασης σε θύτες σε όλη την Ευρώπη.

Το Πλαίσιο Προτύπων

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα αναπτύσσονται στο ακόλουθο πλαίσιο:

■ Εναρμόνιση με το διεθνές νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο

Τα Πρότυπα βασίζονται στις διατάξεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και ειδικότερα στο άρθρο 16 (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2011). Η Σύμβαση ορίζει ρητά ότι τα Προγράμματα Θυτών πρέπει να διασφαλίζουν ως πρωταρχικό τους μέλημα την ασφάλεια και την υποστήριξη των επιζωσών και να υλοποιούνται, όπου αυτό είναι δυνατόν, σε συνεργασία με εξειδικευμένες Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών. Παρότι τα Πρότυπα βασίζονται πρωτίστως στο άρθρο 16 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, ακολουθούν όλες τις γενικές Αρχές της Σύμβασης, όπως η ανάγκη για ευαίσθητες ως προς το φύλο πολιτικές (άρθρο 6), η διασφάλιση της μη ύπαρξης διακρίσεων (άρθρο 4) και η γενική υποχρέωση πρόληψης της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (άρθρο 12).

Τα Πρότυπα ενσωματώνουν βασικές Αρχές και Συστάσεις από διάφορες άλλες εκδόσεις, όπως τα εξής: «Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών: Ελάχιστα Πρότυπα για Υπηρεσίες Υποστήριξης» (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2008), το «Προγράμματα για Θύτες Ενδοοικογενειακής και Σεξουαλικής Βίας: Άρθρο 16 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης» (Hester & Lilley, 2016), την Ενδιάμεση Οριζόντια Ανασκόπηση των Εκθέσεων Βασικής Αξιολόγησης της GREVIO¹ (GREVIO, 2022), καθώς και τις Εκθέσεις Αξιολόγησης της GREVIO που έχουν δημοσιευθεί έως σήμερα.

Επιπλέον, τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα ενσωματώνουν τις Αρχές που διατυπώνονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για την Ανάπτυξη Προτύπων για Προγράμματα Εργασίας με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας (WWP EN, 2018).

■ Τεκμηρίωση από δεδομένα έρευνας και πρακτικής εφαρμογής

Τα Πρότυπα ενσωματώνουν ένα πλούσιο και διαρκώς διευρυμένο σώμα ερευνών σχετικά με αποτελεσματικά Προγράμματα Θυτών². Συχνά, ωστόσο, η έρευνα στον τομέα αυτό αντιμετωπίζει μεθοδολογικές προκλήσεις που επηρεάζουν την αξιοπιστία της (Babcock et al., 2004· Lilley-Walker, Hester & Turner, 2018), ενώ τα ευρήματα τείνουν να είναι μη καταληκτικά (Babcock et al., 2004· Akoenski et al., 2013· Arce et al., 2020· Travers et al., 2021). Για την αντιμετώπιση αυτών των περιορισμών, τα Πρότυπα συμπληρώνουν την υπάρχουσα ερευνητική γνώση με εμπειρικά δεδομένα. Έμπειροι επαγγελματίες και Οργανισμοί σε ολόκληρη την Ευρώπη έχουν συμβάλει ενεργά στην ανάπτυξη Ευρωπαϊκών Προτύπων για την εργασία με θύτες³. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Εργασία με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας έχει συγκεντρώσει ένα ευρύ φάσμα προκλήσεων και συχνών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν συνήθως τα Προγράμματα κατά την υλοποίηση των δράσεών τους, μέσα από λεπτομερείς χαρτογραφήσεις των υφιστάμενων Προγραμμάτων και της συμμόρφωσής τους με τις διατάξεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης⁴. Τα συμπεράσματα αυτά έχουν ενσωματωθεί στα Πρότυπα και στους αντίστοιχους δείκτες τους.

1 Ομάδα Εμπειρογνομώνων για τη Δράση κατά της Βίας εις Βάρος των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO) – το ανεξάρτητο όργανο εμπειρογνομώνων που είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης

2 Λεπτομερής περιγραφή του πλαισίου που βασίζεται σε επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα παρατίθεται σε ειδική ενότητα του παρόντος εγγράφου.

3 Βλ. ενότητα «Ανάπτυξη προτύπων»

4 Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Εργασία με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας (WWP EN) πραγματοποίησε το 2022 χαρτογράφηση των προγραμμάτων παρέμβασης για θύτες ενδοοικογενειακής βίας στα Δυτικά Βαλκάνια (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βόρεια Μακεδονία, Μαυροβούνιο, Κόσοβο και Σερβία), στις χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης (Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Μολδαβία και Ουκρανία), καθώς και στην Ιρλανδία και την Ισπανία. Επιπλέον, το WWP EN πραγματοποίησε χαρτογράφηση των προγραμμάτων παρέμβασης για θύτες στην Ευρώπη, τα οποία θέτουν ως προτεραιότητα την ασφάλεια των επιζωσών/επιζώντων της βίας, με τη συμμετοχή 33 οργανώσεων από 24 χώρες.

■ Ευρωπαϊκό, αλλά προσαρμοσμένο στο εκάστοτε πλαίσιο

Μία από τις πολυπλοκότητες στη διαμόρφωση Ευρωπαϊκών Προτύπων έγκειται στην εύρεση της ισορροπίας μεταξύ ενός πλαισίου που είναι καθολικά εφαρμόσιμο και μετρήσιμο, το οποίο όμως ταυτόχρονα θα μπορεί να προσαρμοστεί σε διάφορες χώρες, κοινότητες και Οργανισμούς. Αυτή η προσαρμοστικότητα είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και τις ειδικές ανάγκες των πληθυσμιακών ομάδων που καλούνται να εξυπηρετήσουν τα Προγράμματα. Επιπλέον, οι προσαρμογές είναι σημαντικό να ενθαρρύνονται, διαμορφώνοντας έτσι καινοτόμες πρακτικές και προσεγγίσεις σε σχέση με την εργασία με τους θύτες.

Τα Πρότυπα έχουν σχεδιαστεί προσεκτικά ούτως ώστε να ορίζουν τις θεμελιώδεις Αρχές και τα βασικά τους χαρακτηριστικά, διατηρώντας όμως, παράλληλα, την αυτονομία των Οργανισμών ως προς τον τρόπο εφαρμογής τους στην πράξη. Για παράδειγμα, ενώ τα Πρότυπα ορίζουν την ανάγκη σύνδεσης Προγραμμάτων Θυτών με Υπηρεσίες «Επαφής με τη Σύντροφο», δεν υπαγορεύουν την υποχρεωτική προσέγγιση για την εφαρμογή αυτής της Αρχής. Αντίθετα, παρέχουν ενδεικτικά παραδείγματα και αφήνουν περιθώριο για την υιοθέτηση μοντέλων που ευθυγραμμίζονται με τα εκάστοτε εθνικά ή τοπικά Πλαίσια, με ταυτόχρονη τήρηση των θεμελιωδών Αρχών που περιγράφονται.

Ωστόσο, ορισμένοι δείκτες εντός των Προτύπων πλαισιώνονται για να προσφέρουν ακριβείς οδηγίες (όπως ο καθορισμός της ελάχιστης συχνότητας των συναντήσεων μεταξύ των Προγραμμάτων Θυτών και των Υπηρεσιών Υποστήριξης Επιζωσών, ο καθορισμός της ελάχιστης διάρκειας των Προγραμμάτων Θυτών, ο καθορισμός βασικών αποτελεσμάτων για την αξιολόγηση του Προγράμματος κ.λπ.). Αυτή η προσέγγιση στοχεύει να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ορισμένες Αρχές θα πρέπει να εφαρμοστούν στην πράξη για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου Προτύπου. Ομοίως, διευκολύνει την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το εάν το Πρόγραμμα συμμορφώνεται με το Πρότυπο αυτό.

■ Υποστήριξη προς και για τα Εθνικά Πρότυπα

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των Προγραμμάτων Θυτών σε όλη την Ευρώπη. Ορισμένες χώρες έχουν ήδη αναπτύξει τα δικά τους Πρότυπα, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο (Respect, 2023, Υπουργείο Εσωτερικών, 2023), η Γερμανία (BMFSJ, 2021), η Ιταλία (Relive, n.d.), η Μολδαβία (Δημοκρατία Mol dona, 2014) και η Κροατία (Κροατία, 2019). Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα στοχεύουν να λειτουργήσουν σε συνδυασμό με τα Πρότυπα κάθε χώρας, μέσα από την ανταλλαγή ιδεών, την από κοινού ανάπτυξη πρακτικών και την ενίσχυση της συνολικής ποιότητας των Προγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα στοχεύουν να παρακινήσουν, να εμπνεύσουν και να παρέχουν καθοδήγηση σε χώρες που δεν έχουν ακόμη δημιουργήσει τα δικά τους Πλαίσια διασφάλισης ποιότητας.

■ Ανάληψη Ευθύνης

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα αντιπροσωπεύουν ένα δυναμικό έγγραφο το οποίο θα υποβάλλεται σε τακτικές αναθεωρήσεις και επικαιροποιήσεις καθώς θα συγκεντρώνονται πολύτιμες γνώσεις από την πρακτική εφαρμογή και τα νέα ερευνητικά δεδομένα. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο WWP EN αναπτύσσει ένα σύστημα διαπίστευσης για τα Προγράμματα Θυτών, που στοχεύει στη δημιουργία ενός μετρήσιμου πλαισίου για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Προγραμμάτων με τα Πρότυπα αυτά. Περισσότερο από μια απλή διοικητική διαδικασία, η διαδικασία διαπίστευσης στο πλαίσιο του WWP EN οραματίζεται μια συλλογική προσέγγιση που προάγει/ενισχύει την ποιότητα των Προγραμμάτων και λαμβάνει υπόψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες του Πλαισίου στο οποίο αυτά εντάσσονται.

Ανάπτυξη Προτύπων

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα έχουν αναπτυχθεί από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο WWP EN και αντικατοπτρίζουν τις συνεχείς προσπάθειες των Οργανισμών να παρέχουν ένα πλαίσιο για ασφαλή και αποτελεσματική εργασία με τους θύτες σε όλη την Ευρώπη.

Δημιουργήθηκαν, κατά αυτόν τον τρόπο, οι πρώτες Κατευθυντήριες Γραμμές για την Ανάπτυξη Προτύπων για τα Προγράμματα που εργάζονται με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας το 2008, οι οποίες αποτέλεσαν ορόσημο ως προς τη διασφάλιση της ποιότητας των διαδικασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το έγγραφο υποβλήθηκε σε αρκετές αναθεωρήσεις, με την τελευταία να γίνεται το 2018 (WWP EN, 2018). Επιπλέον, το 2022, το WWP EN συνεργάστηκε με δύο εθνικά Δίκτυα, τα οποία διαθέτουν ισχυρή τεχνογνωσία ως προς την ανάπτυξη Προτύπων και τη διαπίστευση Προγραμμάτων Θυτών, τα Respect και BAG TãHG e.V. Τα Δίκτυα αυτά παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τα εθνικά Πρότυπα και τη διαπίστευση, καθώς και προβληματισμούς σχετικά με τη δυνατότητα δημιουργίας Ευρωπαϊκών Προτύπων για την εργασία με τους θύτες.

Η ανάπτυξη των ευρωπαϊκών Προτύπων ήταν μια ολοκληρωμένη διαδικασία που περιλάμβανε αρκετά στοιχεία, όπως τα παρακάτω:

■ Ανασκόπηση υφιστάμενων Προτύπων για την εργασία με θύτες

Ανάλυση των διαφορετικών Προτύπων για την εργασία με θύτες, κυρίως στην Ευρώπη. Η ανάλυση περιελάμβανε τις εξής εκδόσεις: «Πρότυπο Σεβασμού (Respect, 2023)», «Πρότυπα Ενδοοικογενειακής Βίας για Θύτες (Home Office, 2023)», «Εργασία με Θύτες σε υποθέσεις Ενδοοικογενειακής Βίας – Πρότυπα της Ομοσπονδιακής Ομάδας Εργασίας για την Οικογενειακή Βία (BMFSJ, 2021)», «Εθνικές Κατευθυντήριες Γραμμές για Προγράμματα Θεραπείας για Άνδρες Θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας (Relive, n.d.)», «Κανονισμός των Κέντρων Βοήθειας και Συμβουλευτικής Οικογενειακών Επιτιθέμενων και Ελάχιστης Ποιότητας Πρότυπα (Δημοκρατία της Μολδαβίας, 2014)», «Ελάχιστα Πρότυπα για Εργασία με Θύτες Βίας σε Οικείες Σχέσεις στην Τσεχική Δημοκρατία (Urad Vlady, 2018)», «Πρότυπα Πρακτικής Προγραμμάτων Αλλαγής Συμπεριφοράς για την Ενδοοικογενειακή Βία (Κυβέρνηση NSW, 2017)» και «Πρότυπα για την Εφαρμογή του Μέτρου Προστασίας της Υποχρεωτικής Ψυχοκοινωνικής Θεραπείας (Κροατία, 2019)».

■ Αποτελέσματα από την Ομάδα Εργασίας Εμπειρογνομόνων για την ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών Προτύπων

Ο ρόλος της Ομάδας Εργασίας Εμπειρογνομόνων ήταν να παρέχει ανατροφοδότηση σχετικά με τα Πρότυπα και τη διαδικασία ανάπτυξής τους. Η Ομάδα Εργασίας αποτελούνταν από 15 μέλη προερχόμενα από Προγράμματα Θυτών, Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών, Εθνικά Δίκτυα⁵. Η Ομάδα Εργασίας πραγματοποίησε τρεις συνεδριάσεις μεταξύ Μαρτίου – Οκτωβρίου 2023.

■ Διαβουλεύσεις με Προγράμματα Θυτών που έλαβαν επιχορηγήσεις WWP EN

Οι Οργανισμοί που έλαβαν επιχορηγήσεις από το WWP EN το 2023 συμμετείχαν στη διαδικασία ανάπτυξης Ευρωπαϊκών Προτύπων⁶. Στους δικαιούχους δόθηκε ανατροφοδότηση σχετικά με το περιεχόμενο των Προτύπων τους και τη δυνατότητα εφαρμογής αυτών στα εθνικά τους Πλαίσια.

5 Τα μέλη της ομάδας εργασίας εμπειρογνομόνων ήταν εκπρόσωποι των ακόλουθων οργανισμών και φορέων: WWP EN, SPA (Κροατία), Copexus (Ισπανία), Πανεπιστήμιο της Jyväskylä (Φινλανδία), BAG TãHG (Γερμανία), RESPECT (Ηνωμένο Βασίλειο), ATV (Νορβηγία), Welsh Women's Aid (Ουαλία), Relive (Ιταλία), FNACAV (Γαλλία) και Ίδρυμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας (Μάλτα). Στην ομάδα συμμετείχαν επίσης οι επιστημονικές εμπειρογνώμονες Marianne Hester και Cristina Oddone, καθώς και ο ανεξάρτητος επαγγελματίας του πεδίου Damian Carnell..

6 Οι οργανισμοί και φορείς που έλαβαν χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Εργασία με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας (WWP EN) το 2023 ήταν οι εξής: LOM (Τσεχία), NAIA (Βουλγαρία), BGRF (Βουλγαρία), SPA (Κροατία), RELIVE (Ιταλία), το πρόγραμμα Contexto του Πανεπιστημίου της Βαλένθια (Ισπανία) και MEND (Ιρλανδία).

■ Ταχεία ανασκόπηση τεκμηρίων της έρευνας σχετικά με την ασφαλή και αποτελεσματική εργασία με τους θύτες

Αρκετές επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμπεριλαμβανομένων ανασκοπήσεων και συστηματικών ανασκοπήσεων, εξετάστηκαν αναφορικά με το τι λειτουργεί στα Προγράμματα Θυτών και τις κύριες συστάσεις που θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στα Πρότυπα. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο [Παράρτημα](#).

■ Ανάλυση των αποτελεσμάτων από την Εργαλειοθήκη IMPACT

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω των ερωτηματολογίων της Εργαλειοθήκης Αξιολόγησης Αποτελέσματος IMPACT (Εργαλειοθήκη IMPACT – IMPACT Toolkit), τα οποία χρησιμοποιήθηκαν από διάφορα Προγράμματα Θυτών σε όλη την Ευρώπη, αναλύθηκαν για να αναζητηθούν περαιτέρω στοιχεία σχετικά με το τι λειτουργεί στα Προγράμματα Θυτών (Vall et.al 2021). Η Εργαλειοθήκη IMPACT είναι ένα εργαλείο μέτρησης που δίνει τη δυνατότητα στους Οργανισμούς να αξιολογούν τις αλλαγές στη συμπεριφορά των θυτών, καθώς και τον αντίκτυπο αυτής της συμπεριφοράς στην επιζώσα, λαμβάνοντας επομένως υπόψη τις πιθανές αλλαγές στην ασφάλεια των επιζωσών. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο [Παράρτημα](#).

Ευρωπαϊκά Πρότυπα για Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

Περίληψη

SECTION	STANDARD AREA	STANDARD
1	Ασφάλεια και Ευημερία θυμάτων	1.1. Επαφή και Υποστήριξη με (πρώην ή νυν σύντροφο) Το Πρόγραμμα Θυτών συνεργάζεται με Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων, η οποία παρέχει έγκαιρη και εξατομικευμένη υποστήριξη στις γυναίκες επιζώσες, περιορίζοντας παράλληλα τυχόν κινδύνους για τις επιζώσες που ενδέχεται να προκύψουν από τη συμμετοχή του θύτη στο πρόγραμμα.
	1.2. Εστίαση στα παιδιά	Το Πρόγραμμα Θυτών αναγνωρίζει τα παιδιά ως επιζώντα ενδοοικογενειακής βίας ή βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων και εφαρμόζει μέτρα για τον εντοπισμό και τη διαχείριση των κινδύνων για τα παιδιά, καθώς και για την υποστήριξη της ευημερίας τους.
	1.3. Ανταλλαγή πληροφοριών και λήψη αποφάσεων	Το Πρόγραμμα Θυτών διαθέτει σαφείς, γραπτές διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Προγράμματος Θυτών, της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζώσων και των αντίστοιχων ωφελούμενων τους, οι οποίες θέτουν ως προτεραιότητα την ασφάλεια των επιζώσων.
2	Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων	2.1. Αξιολόγηση Κινδύνου Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων διενεργούν συνεχή αξιολόγηση του κινδύνου βίας, αξιοποιώντας πολλαπλές πηγές πληροφοριών και εφαρμόζοντας μια δομημένη προσέγγιση επαγγελματικής κρίσης.
		2.2. Διαχείριση Κινδύνου Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων εφαρμόζουν μέτρα για τη διαχείριση των εντοπισμένων κινδύνων για τις επιζώσες, είτε μέσω εσωτερικών διαδικασιών είτε σε συνεργασία με εξωτερικούς φορείς.
3	Σχεδιασμός και υλοποίηση του προγράμματος	3.1. Ομάδες στόχου Το Πρόγραμμα Θυτών είναι ειδικά σχεδιασμένο για άνδρες θύτες βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων και παρέχεται σε ωφελούμενους που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.
		3.2. Διάρκεια προγράμματος και δομή Το Πρόγραμμα Θυτών είναι δομημένο έτσι ώστε να παρέχει παρέμβαση σε ωφελούμενους που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, με ρητό στόχο την παύση της βίαιης συμπεριφοράς.
		3.3. Στόχοι του προγράμματος, προσέγγισης και περιεχόμενο Η αντιμετώπιση της βίας και η διασφάλιση της ασφάλειας και της ευημερίας των επιζώσων αποτελούν πρωταρχικούς στόχους του Προγράμματος Θυτών. Στο πλαίσιο της εργασίας του με τους θύτες, το πρόγραμμα εστιάζει στα βαθύτερα αίτια της βίας και ενισχύει την εσωτερική κινητοποίηση για αλλαγή, παράλληλα με την ανάληψη προσωπικής ευθύνης.
4	Διασφάλιση ποιότητας και αξιολόγηση	4.1. Αρμόδιο προσωπικό Το προσωπικό επιδεικνύει και αναπτύσσει τις απαραίτητες δεξιότητες για την παροχή ασφαλών και αποτελεσματικών παρεμβάσεων, μέσω της συμμετοχής του σε τακτική και συνεχή κατάρτιση και επαγγελματική ανάπτυξη.
		4.2. Αξιολόγηση Το Πρόγραμμα Θυτών εφαρμόζει μέτρα για την αξιολόγηση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων και αξιοποιεί τα ευρήματα της αξιολόγησης για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεμβάσεων.
5	Οργάνωση και Διοίκηση	5.1. Οργανωτικές και διοικητικές δομές Οι δομές διοίκησης είναι σαφώς καθορισμένες και διασφαλίζουν την παροχή παρεμβάσεων υψηλής ποιότητας.
		5.2. Πηγές Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων διαθέτουν επαρκείς πόρους για την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

1 Ασφάλεια και ευημερία των επιζώσων

1.1. Επαφή με την (πρώην) σύντροφο και οστήριξης

Το Πρόγραμμα Θυτών συνεργάζεται με Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζώσων, προσφέροντας έγκαιρα εξατομικευμένη βοήθεια σε γυναίκες επιζώσες, μετριάζοντας ταυτόχρονα τυχόν κινδύνους για τις επιζώσες που μπορεί να προκύψουν από την εμπλοκή του θύτη με την Υπηρεσία.

■ Δείκτες:

1.1.1. Το Πρόγραμμα Θυτών συνεργάζεται στενά με Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζώσων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» μπορεί να προσφέρεται με διάφορες μορφές, όπως για παράδειγμα:

- ✓ Το Πρόγραμμα Θυτών απασχολεί άμεσα επαγγελματίες που προσφέρουν την Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» (και παραπέμπει τις συντρόφους σε άλλους Φορείς και Οργανισμούς της κοινότητας για υποστήριξη)
- ✓ Το Πρόγραμμα Θυτών συνεργάζεται με εξωτερικές Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζώσων στην τοπική κοινότητα, οι οποίες παρέχουν την Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» καθώς και υποστήριξη στις συντρόφους
- ✓ Το Πρόγραμμα Θυτών παρέχεται από εξειδικευμένη Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων. Η Ομάδα/Οργάνωση που εργάζεται με γυναίκες, παρέχει την Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» καθώς και υποστήριξη στο πλαίσιο της εργασίας με τους θύτες.

Τα Προγράμματα δημιουργούν Υπηρεσίες Υποστήριξης Συντρόφου για να βελτιστοποιηθούν τα οφέλη και τα αποτελέσματα για τις επιζώσες ενώ διασφαλίζουν την αποτελεσματική συνεργασία, λαμβάνοντας υπόψη το τοπικό πλαίσιο, τη διαθεσιμότητα των πόρων, το επίπεδο συνεργασίας με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη στην κοινότητα και άλλους σχετικούς παράγοντες.

1.1.2. Προσφέρεται επικοινωνία και πρόσβαση σε υποστήριξη σε όλες τις γυναίκες, νυν ή πρώην συντρόφους, που διατρέχουν κίνδυνο βλάβης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η «Επαφή με τη Σύντροφο» (**Partner contact**) υλοποιείται από τους επαγγελματίες ώστε να διασφαλιστεί ότι οι επιζώσες ενημερώνονται για το Πρόγραμμα Θυτών, ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται και διαχειρίζονται επαρκώς και ότι προσφέρεται υποστήριξη. Η Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» πρέπει να περιλαμβάνει διαδικασίες άμεσης παραπομπής σε κατάλληλες Υπηρεσίες εάν ο Οργανισμός δεν τις παρέχει.

Η **υποστήριξη των συντρόφων (Partner Support)** αποτελεί μια ολοκληρωμένη παρέμβαση που περιλαμβάνει διάφορες υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται στις γυναίκες επιζώσες της βίας, με στόχο τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ευημερίας τους (όπως συμβουλευτική υποστήριξη, ψυχοθεραπεία, νομική βοήθεια κ.λπ.). Ιδανικά, η επικοινωνία με τη σύντροφο (Partner Contact) και η υποστήριξη της (Partner Support) παρέχονται από εξειδικευμένη υπηρεσία υποστήριξης γυναικών, η οποία συνεργάζεται στενά με το πρόγραμμα παρέμβασης για θύτες ενδοοικογενειακής βίας, programme.

1.1.3. Οι γυναίκες επιζώσες υποστηρίζονται από έναν ανεξάρτητο επαγγελματία που δεν εμπλέκεται με τους θύτες και το αντίστροφο.

1.1.4. Η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων πραγματοποιείται σε ξεχωριστή τοποθεσία από τις εγκαταστάσεις του Προγράμματος Θυτών.

1.1.5. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων δίνουν προτεραιότητα στον εντοπισμό όλων των πιθανών επιζώσων που διατρέχουν κίνδυνο κατά τη φάση εισαγωγής και αξιολογούν συνεχώς τον κίνδυνο, καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Τα Προγράμματα δίνουν προτεραιότητα στον εντοπισμό όλων των πιθανών επιζώσων που ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο άσκησης βίας από τους θύτες, συμπεριλαμβανομένων των νυν και πρώην συντρόφων, των μελών της οικογένειας, των παιδιών και άλλων ατόμων που ενδέχεται να επηρεάζονται.

Με βάση τους διαθέσιμους πόρους και την εθνική νομοθεσία, τα Προγράμματα ενδέχεται να παρέχουν υπηρεσίες επικοινωνίας και υπηρεσίες υποστήριξης σε επιζώσες ή να τις παραπέμπουν σε άλλους Φορείς/Υπηρεσίες της κοινότητας.

Τα Προγράμματα ενημερώνουν τους αρμόδιους Φορείς για κάθε νέο θύμα που εντοπίζεται ή για τυχόν αναδυόμενους κινδύνους βίας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

1.1.6. Εντός των ορίων της εθνικής νομοθεσίας, το Πρόγραμμα Θυτών καταγράφει με επιμέλεια και επιδιώκει να εξασφαλίσει τα στοιχεία επικοινωνίας των επιζώσων, αξιοποιώντας διάφορες πηγές όπως τους θύτες, τους Φορείς παραπομπής και άλλους αρμόδιους Οργανισμούς.

1.1.7. Μόλις ληφθούν τα στοιχεία επικοινωνίας των επιζώσων γυναικών, η αρχική επαφή πραγματοποιείται εντός 10 ημερών με σκοπό την αξιολόγηση του κινδύνου, την παροχή ενημέρωσης και την προσφορά επικοινωνίας και υποστήριξης. Οι επιζώσες προσεγγίζονται προληπτικά από την Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων και ενημερώνονται για τον σκοπό και τα οφέλη της συμμετοχής τους στην Υπηρεσία.

1.1.8. Η συμμετοχή των επιζώσων στις Υπηρεσίες Επικοινωνίας και Υποστήριξης είναι εθελοντική. Η συγκατάθεσή τους ή η άρνησή τους να συμμετάσχουν, δεν επηρεάζει τη συμμετοχή των θυτών στο Πρόγραμμα και δεν συνεπάγεται καμία συνέπεια για τις επιζώσες.

1.1.9. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων αξιολογούν πιθανούς κινδύνους που σχετίζονται με την επικοινωνία με τις επιζώσες και εφαρμόζουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση και τον μετριασμό αυτών των κινδύνων. Τα Προγράμματα διερευνούν τις σκέψεις και τα συναισθήματα του θύτη σχετικά με την επικοινωνία και την υποστήριξη των επιζώσων και τα ευρήματα αυτά αξιοποιούνται για την εκτίμηση και τη διαχείριση του κινδύνου.

1.1.10 Οι επιζώσες ενημερώνονται επίσης για τον σκοπό και τη δομή του Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών καθώς και για το ενδεχόμενο οι θύτες να χρησιμοποιήσουν τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα ως εργαλείο χειραγώγησης των επιζώσων. Οι επιζώσες λαμβάνουν σαφή και ρεαλιστική ενημέρωση σχετικά με την πιθανότητα αλλαγής της συμπεριφοράς του θύτη, καθώς και ξεκάθαρη πληροφόρηση σχετικά με τους περιορισμούς του Προγράμματος.

1.1.11. Η Υπηρεσία Υποστήριξης των επιζωσών ανταποκρίνεται στις ελπίδες και τους φόβους τους, παρέχοντας σχεδιασμό για την ασφάλειά τους και συναισθηματική υποστήριξη. Αυτό γίνεται είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω συνεργασίας με άλλες Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών στην κοινότητα.

1.1.12. Η υποστήριξη των γυναικών επιζωσών της βίας παρέχεται καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος παρέμβασης για θύτες ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένης της φάσης παρακολούθησης μετά την ολοκλήρωσή του (follow-up). Η παρέμβαση προσαρμόζεται στις ανάγκες των επιζωσών και στα εκτιμώμενα επίπεδα κινδύνου. Η επικοινωνία με τις γυναίκες επιζώσες πραγματοποιείται κατ' ελάχιστον κατά τη φάση αρχικής αξιολόγησης και ένταξης στο πρόγραμμα, κάθε τρεις μήνες κατά τη διάρκεια του προγράμματος και κατά την ολοκλήρωσή του.

1.2. Εστίαση στα παιδιά

Το Πρόγραμμα Διαχείρισης Θυτών αναγνωρίζει τα παιδιά ως θύματα/επιζώντες Ενδοοικογενειακής/Ενδοσυντροφικής Βίας και διαθέτει διαδικασίες για τον εντοπισμό και τη διαχείριση των κινδύνων που τα αφορούν, καθώς και για την προαγωγή της ασφάλειας της ευημερίας τους.

■ Δείκτες:

- 1.2.1. Το Πρόγραμμα Διαχείρισης Θυτών λειτουργεί με σαφή κατανόηση ότι τα παιδιά πάντα επηρεάζονται από την Ενδοοικογενειακή και την Ενδοσυντροφική Βία.**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η βία μπορεί να διαπραχθεί άμεσα εναντίον των παιδιών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις τα παιδιά μπορεί να γίνουν μάρτυρες της βίας που διαπράττεται εναντίον της μητέρας τους. Η έρευνα δείχνει ότι ο αντίκτυπος και οι συνέπειες για τα παιδιά είναι παρόμοιες και στις δύο περιπτώσεις (Bacchini και Esposito, 2020, Rydstrom και άλλοι, 2019, Wood and Sommers, 2011). Για τον λόγο αυτό, τα παρόντα Πρότυπα τονίζουν ότι, στις οικογένειες όπου υπάρχει Ενδοσυντροφική ή Ενδοοικογενειακή Βία, τα παιδιά θεωρούνται πάντα επιζώντες.

- 1.2.2. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώνων εντοπίζουν όλα τα παιδιά που ενδέχεται να επηρεαστούν από τη συμπεριφορά του θύτη, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που διαμένουν με τον θύτη (βιολογικά του τέκνα ή μη), των παιδιών που διαμένουν με την (πρώην ή νυν) σύντροφο του θύτη, των παιδιών που επισκέπτονται τον θύτη ή την (πρώην ή νυν) σύντροφό του, των βιολογικών παιδιών που έχουν αποξενωθεί από τον θύτη κι άλλων.**

- 1.2.3. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώνων αξιολογούν τη βλάβη ή την πιθανή βλάβη που υφίστανται τα παιδιά και διαθέτουν εσωτερικές και εξωτερικές διαδικασίες για την προστασία τους.**

- 1.2.4. Το Πρόγραμμα Θυτών αναγνωρίζει τον αντίκτυπο της βίας του θύτη στη δική του ικανότητα να ασκεί τον γονεϊκό του ρόλο και αντιμετωπίζει τη άσκηση Ενδοοικογενειακής και Ενδοσυντροφικής Βίας ως επιλογή γονικής συμπεριφοράς.**

- 1.2.5. Το Πρόγραμμα Θυτών διαθέτει διαδικασίες για να αναγνωρίσει πιθανούς κινδύνους που ενδέχεται να προκαλούν οι ενέργειες του θύτη στα παιδιά, καθώς και μέτρα για την αντιμετώπισή τους.**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Τα Προγράμματα θα πρέπει να διαθέτουν διαδικασίες που να επιτρέπουν τον εντοπισμό οποιασδήποτε πιθανής αρνητικής επίδρασης που μπορεί να έχουν οι δραστηριότητες του Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών ή της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζώνων στα παιδιά. Για παράδειγμα, τα μικρότερα-ηλικιακά-παιδιά μπορεί να παραμένουν μόνα στο σπίτι καθώς οι γυναίκες επιζώσες παρακολουθούν μια συνάντηση υποστήριξης, ή τα παιδιά μπορεί να ακούν ακατάλληλες συζητήσεις όταν η επικοινωνία με τις συντρόφους πραγματοποιείται τηλεφωνικά.

- 1.2.6. Τα Προγράμματα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώνων διευκολύνουν την πρόσβαση των παιδιών σε διάφορες Υπηρεσίες της κοινότητας που υποστηρίζουν την αποκατάσταση και την ευημερία τους.**

- 1.2.7. Το Πρόγραμμα Θυτών συνεργάζεται με τους αρμόδιους επαγγελματίες της κοινότητας, που δραστηριοποιούνται στην προστασία των παιδιών. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας, τα Προγράμματα επικεντρώνονται στη ευθύνη των θυτών για όλα τα ζητήματα που αφορούν τα παιδιά.**

1.3. Διαμοιρασμός Πληροφοριών και Λήψη αποφάσεων

Το Πρόγραμμα Θυτών διαθέτει σαφείς, γραπτές διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Προγράμματος Θυτών και των Υπηρεσιών Υποστήριξης Επιζώσων, δίδοντας προτεραιότητα στην ασφάλεια των επιζώσων.

■ Δείκτες:

- 1.3.1. Η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Προγράμματος Θυτών, της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζώσων και των αντίστοιχων ωφελούμενων τους, είναι συνεχείς και καθορίζονται από κοινές διαδικασίες.
- 1.3.2. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων λαμβάνουν από κοινού αποφάσεις σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της κοινοποίησης και της αναφοράς περιστατικών σε εξωτερικούς Φορείς.
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΘΥΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΖΩΣΩΝ**
- 1.3.3. Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Προγράμματος Θυτών και της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζώσων περιλαμβάνει πληροφορίες που σχετίζονται με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του κινδύνου άσκησης περαιτέρω βίας καθώς και με την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος.
- 1.3.4. Η ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται σε κοινές συναντήσεις, η συχνότητα των οποίων εξαρτάται από τα επίπεδα κινδύνου και τις ιδιαιτερότητες της κάθε υπόθεσης. Πραγματοποιείται, τουλάχιστον, κατά τη φάση της αρχικής αξιολόγησης (intake), ανά τρεις μήνες καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος και στην ολοκλήρωσή του.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Σε περιπτώσεις που οι επιζώσες δεν αποδέχονται την προσφερόμενη επικοινωνία και υποστήριξη, τα Προγράμματα εξακολουθούν να έχουν την ευθύνη να δώσουν προτεραιότητα στην ασφάλεια και την ευημερία τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κοινές συναντήσεις μπορεί να έχουν νόημα, καθώς η τεχνογνωσία των Υπηρεσιών Υποστήριξης Επιζώσων μπορεί να είναι πολύτιμη για την αξιολόγηση κινδύνων και τη δημιουργία πλάνου διαχείρισης τους. Ωστόσο, το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων μπορούν από κοινού να αξιολογούν την αναγκαιότητα και τη συχνότητα των συναντήσεων.

- 1.3.5. Κατά τη διάρκεια των κοινών συναντήσεων τηρούνται λεπτομερή πρακτικά, τα οποία φυλάσσονται στο αρχείο και αποτυπώνουν τη συνεχή αξιολόγηση του κινδύνου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κοινοποιούνται και καταγράφονται μαζί με τον επαγγελματία ή τον Φορέα που είναι υπεύθυνος για τις ενέργειες παρακολούθησης. Επιπλέον, το αρχείο της συνάντησης περιλαμβάνει την ανασκόπηση των προηγούμενων σημείων δράσης.
- 1.3.6. Σε περίπτωση άμεσου κινδύνου επανάληψης της βίας, το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων αλληλοενημερώνονται άμεσα και λαμβάνουν μέτρα για τη διαχείριση του κινδύνου αυτού. Όλες οι ενέργειες και τα αποτελέσματα καταγράφονται στο αρχείο.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΘΥΤΩΝ, Η ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΖΩΣΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΥΣ

- 1.3.7. Οι θύτες και οι επιζώσες ενημερώνονται σχετικά με την εμπιστευτικότητα και τους περιορισμούς της. Είναι ενημερωμένοι επίσης για τις διαδικασίες ανταλλαγής πληροφοριών και επιβεβαιώνουν ότι τις έχουν κατανοήσει, υπογράφοντας τη σχετική φόρμα επιβεβαίωσης

1.3.8. Οι θύτες και οι επιζώσες ενημερώνονται ότι τα αρχεία τους ενδέχεται να κοινοποιηθούν για σκοπούς εποπτείας, επαλήθευσης ή αξιολόγησης, ενώ τα προσωπικά τους στοιχεία θα παραμείνουν ανώνυμα.

1.3.9. Η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών ενημερώνει την επιζώσα για τυχόν πιθανούς κινδύνους καθώς και για τη μη παρακολούθηση του Προγράμματος από τον θύτη ή την διακοπή του από το Πρόγραμμα.

1.3.10. Οι θύτες ενημερώνονται ότι η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών θα προσφερθεί σε γυναίκες επιζώσες. Ωστόσο, δεν κοινοποιούνται πληροφορίες για το εάν η επιζώσα δέχθηκε την υποστήριξη ή τις λεπτομέρειες για τη δέσμευσή της.

Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων

2.1. Εκτίμηση Κινδύνου

Το Πρόγραμμα Θυτών και η συνεργαζόμενη Υπηρεσία «Επαφή με τη Σύντροφο» διεξάγουν συνεχείς αξιολογήσεις κινδύνου για τη βία, χρησιμοποιώντας πολλαπλές πηγές πληροφόρησης και μία δομημένη προσέγγιση για τη δημιουργία επαγγελματικής κρίσης.

■ Δείκτες:

2.1.1. Η αξιολόγηση των κινδύνων αποτελεί μια συνεχή δραστηριότητα η οποία πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της παρέμβασης. Αυτό ισχύει επίσης για περιπτώσεις στις οποίες ο κίνδυνος έχει ήδη αξιολογηθεί από άλλον Φορέα, σύμφωνα με τη σχετική εθνική νομοθεσία.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η εκτίμηση κινδύνου αναφέρεται στη συστηματική αξιολόγηση της πιθανότητας και της σοβαρότητας μελλοντικής βλάβης ή άσκησης βίας στο πλαίσιο μιας κακοποιητικής σχέσης. Περιλαμβάνει την ανάλυση διαφόρων παραγόντων, τόσο στατικών όσο και δυναμικών, για τον προσδιορισμό του πιθανού κινδύνου για τις επιζώσες και για τη δημιουργία/ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών παρέμβασης. Η αξιολόγηση κινδύνου στοχεύει στην ενίσχυση της ασφάλειας των επιζώσων και στην καθοδήγηση των επαγγελματιών για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με το επίπεδο και τον τύπο της παρέμβασης που απαιτείται ώστε να μετριαστεί πιθανή βία και βλάβη.

2.1.2. Η αξιολόγηση κινδύνου περιλαμβάνει όλους τους αναγνωρισμένους επιζώντες, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου που υπάρχει για τα παιδιά.

2.1.3. Η διαδικασία αξιολόγησης κινδύνου ενημερώνεται από πολλαπλές πηγές, όπως τον θύτη, την επιζώσα, τον Φορέα παραπομπής (εφόσον υπάρχει) και άλλες Υπηρεσίες. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων συγκεντρώνουν δεδομένα από όλες τις διαθέσιμες πηγές.

2.1.4. Η αρχική εκτίμηση κινδύνου διεξάγεται στη φάση εισαγωγής (intake phase) και ενημερώνει την απόφαση για την καταλληλότητα ένταξης του θύτη στο Πρόγραμμα. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων διενεργούν ανεξάρτητες αξιολογήσεις επικοινωνώντας με τους αντίστοιχους ωφελομένους (θύτες και γυναίκες επιζώσες), ακολουθώντας κοινή αξιολόγηση κινδύνου κατά τη διάρκεια κοινών συναντήσεων.

2.1.5. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων χρησιμοποιούν τα ίδια ή συγκρίσιμα εργαλεία αξιολόγησης κινδύνου για την ευθυγράμμιση των πληροφοριών και την παροχή πιο ρεαλιστικής και ολοκληρωμένης εικόνας του κινδύνου

2.1.6. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων εφαρμόζουν δομημένη μέθοδο δημιουργίας επαγγελματικής κρίσης για τον εντοπισμό κινδύνων, χρησιμοποιώντας εργαλεία αξιολόγησης κινδύνου που περιέχουν διεθνώς αναγνωρισμένους παράγοντες κινδύνου σχετικούς με τον θύτη και την ευαλωτότητα των επιζώσων. Τόσο οι στατικοί όσο και οι δυναμικοί παράγοντες συμπεριλαμβάνονται στην ανάλυση.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η **δομημένη επαγγελματική κρίση (Structured Professional Judgement)** είναι μια προσέγγιση για την αξιολόγηση του κινδύνου άσκησης βίας η οποία συνδυάζει τη χρήση επιστημονικά τεκμηριωμένων εργαλείων (τα οποία ενσωματώνουν διαφορετικούς παράγοντες κινδύνου) με την επαγγελματική κρίση των επαγγελματιών, βασισμένη στην εκπαίδευση, την εμπειρία και την εξειδικευμένη γνώση τους.

Οι **στατικοί παράγοντες κινδύνου (Static risk factors)** αναφέρονται σε χαρακτηριστικά ή περιστάσεις που συνδέονται με τη βίαιη συμπεριφορά, τα οποία παραμένουν σχετικά σταθερά με την πάροδο του χρόνου και είναι λιγότερο πιθανό να αλλάξουν. Αυτοί οι παράγοντες συνήθως περιλαμβάνουν ιστορικές πληροφορίες, όπως προηγούμενα περιστατικά βίας, ποινικό μητρώο και άλλα.

Οι **δυναμικοί παράγοντες κινδύνου (Dynamic risk factors)** είναι μεταβλητές που μπορούν να αλλάξουν με την πάροδο του χρόνου και να επηρεάσουν τον κίνδυνο άσκησης βίας ή πρόκλησης βλάβης. Αυτοί οι παράγοντες περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα ψυχολογικών, περιστασιακών και συμπεριφορικών δεδομένων, όπως η κατάχρηση ουσιών, η κατάσταση της ψυχικής υγείας, η εργασιακή αστάθεια, η εγκυμοσύνη, οι αλλαγές στη δυναμική της σχέσης κι άλλα.

2.1.7. Η συχνότητα των κοινών συναντήσεων μεταξύ του Προγράμματος Διαχείρισης Θυτών και της συνεργαζόμενης Υπηρεσίας, αναφορικά με την αξιολόγηση του κινδύνου, αντιστοιχεί στο επίπεδο κινδύνου και στους συναφείς παράγοντες που έχουν εντοπιστεί στην εκάστοτε υπόθεση. Κατ' ελάχιστον, οι συναντήσεις πραγματοποιούνται κατά τη φάση της αρχικής αξιολόγησης (intake), ανά τρεις μήνες καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος και πριν από την ολοκλήρωσή του. Εφόσον είναι εφικτό, συνιστάται η πραγματοποίηση μηνιαίων συναντήσεων.

2.2. Διαχείριση Κινδύνου

Το Πρόγραμμα Θυτών και η συνεργαζόμενη Υπηρεσία έχουν λάβει μέτρα για τη διαχείριση αναγνωρισμένων κινδύνων για τις επιζώσες και τα παιδιά τους, είτε μέσω εσωτερικών διαδικασιών είτε σε συνεργασία με εξωτερικούς Φορείς.

■ Δείκτες:

2.2.1. Το Πρόγραμμα Θυτών διαθέτει γραπτές οδηγίες τόσο για τις εσωτερικές (π.χ. επικοινωνία των ανησυχών σε έναν προϊστάμενο), όσο και για τις εξωτερικές διαδικασίες (π.χ. ανταλλαγή πληροφοριών με την Αστυνομία, το Δικαστήριο, την Εισαγγελία, την Υπηρεσία Προστασίας Παιδιών κ.λπ.) για τη διαχείριση τυχών εντοπισμένων κινδύνων.

2.2.2. Σε περίπτωση εντοπισμού πιθανής βλάβης/κινδύνου, το Πρόγραμμα Θυτών και η συνεργαζόμενη Υπηρεσία προετοιμάζουν ένα σχέδιο διαχείρισης κινδύνου, το οποίο αντιμετωπίζει τη φύση της βίας και των παραγόντων κινδύνου των θυτών, τα τρωτά σημεία των επιζωσών, αλλά και τη διαχείριση πιθανών κινδύνων που δημιουργούνται από τις Υπηρεσίες (όπως επικοινωνία με επιζώσες, ενώ ο θύτης παρακολουθεί το Πρόγραμμα, προγραμματισμός συναντήσεων σε περιόδους που δεν παρεμποδίζεται η φροντίδα των παιδιών κ.λπ.). Αυτός ο σχεδιασμός δεν πρέπει να εξαρτάται από την προσφορά υπηρεσίας στο θύτη.

2.2.3. Σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, το Πρόγραμμα Θυτών εξετάζει το ενδεχόμενο ενημέρωσης άλλων αρμόδιων Φορέων σχετικά με τον κίνδυνο καθώς σε περίπτωση επικείμενου κινδύνου βίας, οι αρμόδιες Υπηρεσίες πρέπει να είναι ενημερωμένες.

2.2.4. Το Πρόγραμμα Θυτών αναλαμβάνει ενέργειες για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες (Υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών, Αστυνομία, Δικαστήρια, Εισαγγελείς, Προστασία Παιδιών, Υπηρεσίες Υγείας, κ.λπ.), αποτελώντας επίσης, τη συντονισμένη κοινοτική απόκριση σε εθνικό επίπεδο.

3. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγράμματος

3.1. Στοχεύοντας στην παρέμβαση

Το Πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί ειδικά για άνδρες θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας και παρέχεται σε άτομα που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

■ Δείκτες:

3.1.1. Το Πρόγραμμα Θυτών έχει σαφώς καθορισμένες ομάδες-στόχου: Ενήλικες άνδρες θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ο Φορέας που παρέχει το Πρόγραμμα Θυτών για ενήλικες άνδρες θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας μπορεί να παρέχει υπηρεσίες και σε άλλες κατηγορίες θυτών, ανάλογα με την εξειδίκευση που έχει και τους διαθέσιμους πόρους. Ωστόσο, Προγράμματα που δεν έχουν σχεδιαστεί για ενήλικες άνδρες θύτες Ενδοσυντροφικής Βίας, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτών των Προτύπων.

3.1.2. Το Πρόγραμμα Θυτών θέτει σαφή κριτήρια επιλεξιμότητας για την ένταξή τους στο Πρόγραμμα.

3.1.3. Το Πρόγραμμα Θυτών κοινοποιεί τις ομάδες στόχου του στους Φορείς παραπομπής, για να ελαχιστοποιήσει τις μη επιλέξιμες παραπομπές στο Πρόγραμμα.

3.1.4 Το Πρόγραμμα Θυτών δέχεται μόνο θύτες για τους οποίους έχει σχεδιαστεί το Πρόγραμμα.

3.1.5 Το Πρόγραμμα παρέχεται σε ωφελούμενους από διαφορετικά υπόβαθρα, εφαρμόζοντας την αρχή της μη διάκρισης και της ίσης μεταχείρισης.

3.2. Διάρκεια και δομή Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Θυτών είναι δομημένο για να παρέχει παρέμβαση σε επιλέξιμους ωφελούμενους, με στόχο να σταματήσει η βίαιη συμπεριφορά.

■ Δείκτες:

3.2.1. Το Πρόγραμμα Θυτών παρέχεται για τουλάχιστον 6 μήνες (51 ώρες ομαδικής παρέμβασης ή 27 ώρες ατομική παρέμβασης).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η ελάχιστη διάρκεια του Προγράμματος ορίζεται διαφορετικά για τα Προγράμματα που παρέχουν ομαδική παρέμβαση και για όσα παρέχουν ατομική.

Εάν στο Πρόγραμμα λειτουργεί ομαδική παρέμβαση, η ελάχιστη διάρκεια είναι 51 ώρες:

- ✓ 3 ώρες για τη Φάση Εισαγωγής (αξιολόγηση)
- ✓ 48 ώρες για τη Φάση της Εντατικής Εργασίας (intensive work) και του Κλεισίματος.

Εάν το Πρόγραμμα λειτουργεί βάσει ατομικών παρεμβάσεων, η ελάχιστη διάρκεια είναι 27 ώρες:

- ✓ 3 ώρες για τη Φάση Εισαγωγής (αξιολόγηση)
- ✓ 24 ώρες για τη Φάση της Εντατικής Εργασίας και του Κλεισίματος.

Αν και υπάρχει συζήτηση σχετικά με τη διάρκεια των παρεμβάσεων στον θύτη, είναι ευρέως γνωστό ότι η αλλαγή συμπεριφοράς αποτελεί μια μακροπρόθεσμη διαδικασία που απαιτεί χρόνο για την παρέμβαση και χώρο μεταξύ των συνεδριών για την αφομοίωση των νέων γνώσεων και εμπειριών. Αυτό αναπτύσσεται περαιτέρω στην Ενότητα «Πλαίσιο Ευρωπαϊκών Προτύπων βασισμένο σε στοιχεία».

3.2.2. Το Πρόγραμμα Θυτών αποτελείται από σαφώς καθορισμένες Φάσεις: Τη Φάση Εισαγωγής - Αξιολόγησης (intake phase), τη Φάση Εντατικής Εργασίας (intensive work phase), τη Φάση Κλεισίματος (closing phase) και τη Φάση Παρακολούθησης (follow-up phase).

3.2.3. Η εργασία με ωφελούμενους σε όλες τις Φάσεις του Προγράμματος καταγράφεται με συνέπεια στα αρχεία υποθέσεων

3.2.4. Το Πρόγραμμα Θυτών διαθέτει κριτήρια για τη διακοπή του Προγράμματος καθώς και διαδικασίες για ασφαλή αναγκαστική διακοπή, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις στις επιζώσες. Όλες οι τελικές αποφάσεις και οι ενέργειες που πραγματοποιούνται, τεκμηριώνονται με σαφήνεια και καταγράφονται στο αρχείο.

3.2.5. Η Φάση Εισαγωγής επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του κινδύνου βίας, στη δημιουργία μιας συνεργατικής σχέσης, ενδυναμώνοντας/ενισχύοντας το κίνητρο του θύτη και αξιολογώντας την καταλληλότητά του για το Πρόγραμμα.

ΦΑΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ (INTAKE PHASE)

3.2.6. Η Φάση Εισαγωγής αποτελείται από ατομικές συνεδρίες. Ο αριθμός των συναντήσεων αντιστοιχεί στον χρόνο που απαιτείται για την επίτευξη των στόχων αυτής της Φάσης – όχι λιγότερο από 3 ώρες.

3.2.7. Το Πρόγραμμα μοιράζεται τα αποτελέσματα της Φάσης Εισαγωγής με τον θύτη, την Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζώσων και τον Φορέα παραπομπής. Ταυτόχρονα, το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη τους πιθανούς κινδύνους από τη γνωστοποίηση αυτών των πληροφοριών και αποφασίζει μέτρα για τον μετριασμό τους.

ΦΑΣΗ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (INTENSIVE WORK PHASE)

3.2.8. Η Φάση της Εντατικής Εργασίας επικεντρώνεται στη διακοπή της βίας των θυτών και παράλληλα εξασφαλίζει την ασφάλεια των επιζώσων.

3.2.9. Η διάρκεια του Προγράμματος είναι κατάλληλη για τις ανάγκες της ομάδας-στόχου και δεν είναι μικρότερης διάρκειας από 48 ώρες για ομαδικές παρεμβάσεις ή 24 ώρες για ατομικές παρεμβάσεις.

3.2.10. Το Πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει ομαδικές συναντήσεις (ανοιχτές ή κλειστές ομάδες) ή/και ατομικές συνεδρίες. Η επιλογή της μορφής αντανάκλα τις ανάγκες της ομάδας-στόχου και μεγιστοποιεί τον αντίκτυπο του Προγράμματος.

3.2.11. Στις περιπτώσεις που το Πρόγραμμα λειτουργεί σε ομάδες, το μέγεθος και η δομή τους διαμορφώνεται με στόχο την αποτελεσματική παρέμβαση και τη συμμετοχή όλων των μελών τους.

ΦΑΣΗ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

3.2.12 Η Φάση Κλεισίματος του Προγράμματος έχει σχεδιαστεί για να συνοψίσει τα αποτελέσματά του για τον ωφελούμενο και να επισημανθούν οι εκκρεμείς παράγοντες κινδύνου οι οποίοι καθορίζονται σε συνεργατικά από το Πρόγραμμα θυτών και την συνεργαζόμενη Υπηρεσία.

3.2.13 Το πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη ένα ευρύ φάσμα αποτελεσμάτων, δίνοντας προτεραιότητα στην οπτική των επιζωσών της βίας (βλ. ενότητα 4).

3.2.14. Κατά την αναφορά στην Υπηρεσία παραπομπής, το Πρόγραμμα περιγράφει την πρόοδο και την επίτευξη των αποτελεσμάτων από πλευράς ωφελούμενου. Όπου απαιτείται περαιτέρω εργασία, είτε εξακολουθούν να υφίστανται παράγοντες κινδύνου που δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς, οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιούνται με σαφή και τεκμηριωμένο τρόπο.

3.2.15. Το Πρόγραμμα οργανώνει μία «συνάντηση κλεισίματος» με τον θύτη προκειμένου να αναστοχαστεί σχετικά με τα αποτελέσματα του Προγράμματος, να συζητηθούν οι ανεπίλυτες ανάγκες, να εξηγηθεί η Φάση που ακολουθεί, αυτή της Παρακολούθησης (follow-up) και να κινητοποιηθεί ο θύτης να συνδεθεί με άλλες Υπηρεσίες στην κοινότητα, εάν χρειαστεί. Αυτή η συνάντηση μπορεί να πραγματοποιηθεί ατομικά ή ομαδικά.

ΦΑΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ (FOLLOW-UP)

3.2.16. Η Φάση Παρακολούθησης (Follow up) στοχεύει στην υποστήριξη της μακροπρόθεσμης ασφάλειας των επιζωσών και στον τερματισμό της βίας, όπως και στην κατανόηση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ορισμένα Προγράμματα ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις όσον αφορά στην προσέγγιση των θυτών μετά τη λήξη της παρέμβασης, ειδικά εάν η συμμετοχή σε συνεδρίες παρακολούθησης δεν είναι υποχρεωτική από την Υπηρεσία παραπομπής. Ομοίως, για ορισμένα Προγράμματα, οι περιορισμένοι πόροι ενδέχεται να αποτελούν εμπόδιο στη διεξαγωγή της Φάσης Παρακολούθησης (Follow up). Ωστόσο, είναι σημαντικό τα Προγράμματα να μεγιστοποιούν τις προσπάθειες προσέγγισης των θυτών και το κίνητρό τους να συμμετάσχουν σε αυτό το Follow up.

3.2.17. Η Φάση Παρακολούθησης αποτελείται από τουλάχιστον δύο συναντήσεις σε διάστημα 12 μηνών, μετά την έξοδο από το Πρόγραμμα. Αυτές οι συνεδρίες μπορούν να διεξαχθούν σε ατομικές ή ομαδικές συναντήσεις και μπορούν να γίνουν δια ζώσης, διαδικτυακά ή τηλεφωνικά.

3.2.18. Το Πρόγραμμα προσπαθεί να μεγιστοποιήσει την προσέλευση των ωφελούμενων στη Φάση Παρακολούθησης και καταγράφει όλες τις δράσεις που έχουν αναληφθεί για τον σκοπό αυτό.

3.3. Στόχοι, Προσέγγιση και Περιεχόμενο του Προγράμματος

Η αντιμετώπιση της βίας και η εξασφάλιση της ασφάλειας και της ευημερίας των επιζωσών, είναι πρωταρχικοί στόχοι του Προγράμματος Θυτών. Στη δουλειά με τους θύτες, το Πρόγραμμα αντιμετωπίζει τις βαθύτερες αιτίες της βίας και ενθαρρύνει τα εσωτερικά κίνητρα για αλλαγή, με προσωπική ευθύνη.

■ Δείκτες:

3.3.1. Το Πρόγραμμα έχει θεσπίσει ελάχιστα επιθυμητά αποτελέσματα για τη συνεργασία με τους θύτες. Τα αποτελέσματα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- a) Διακοπή της βίας στις συντροφικές σχέσεις.
- b) Κατανόηση της Ενδοσυντροφικής Βίας ως φαινόμενο βασισμένο στις έμφυλες διακρίσεις, τις μορφές του και τη σχέση του με την εξουσία και τον έλεγχο.
- c) Την κατανόηση της δικής τους βίαιης συμπεριφοράς και των πεποιθήσεων που τη συντηρούν.
- d) Κατανόηση της βίας ως προσωπικής επιλογής.
- e) Ανάπτυξη εσωτερικών κινήτρων για αλλαγή.
- f) Κατανόηση των συνεπειών της βίας στη (νυν ή πρώην) σύντροφο, στα παιδιά και στον ίδιο τον θύτη.
- g) Διερεύνηση της δικής του ανδρικής ταυτότητας, κατανόηση της σχέσης του με τη βία και μεταβολή των πεποιθήσεων σχετικά με το φύλο, που συμβάλλουν στη βία.
- j) Ενίσχυση της συναισθηματικής επίγνωσης και της ικανότητας διαχείρισης των συναισθημάτων με έναν μη βίαιο τρόπο.
- i) Υιοθέτηση λειτουργικών τρόπων υποστήριξης των παιδιών και οριοθέτησης.

3.3.2. Η συνεργασία με έναν θύτη βασίζεται στις ακόλουθες Αρχές:

- a) Η Ενδοσυντροφική Βία είναι μία μορφή έμφυλης ανισότητας και αποκλειστική ευθύνη του θύτη.
- b) Η αντιμετώπιση της βίας απαιτεί την κατανόηση των πολύπλοκων παραγόντων και μηχανισμών που επιτρέπουν και επηρεάζουν τη χρήση βίας από τους θύτες, όπως αποτυπώνονται στο οικολογικό μοντέλο.
- c) Η μεταβολή των έμφυλων στερεοτύπων είναι μια καθολική διαδικασία η οποία πρέπει να αντικατοπτρίζεται στο περιεχόμενο του Προγράμματος, στις προσωπικές στάσεις των επαγγελματιών, στη συνεργασία και τη δυναμική των συνεργατών, καθώς και στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Υπηρεσίας.
- d) Η αλλαγή αποτελεί μια σταδιακή διαδικασία, η οποία απαιτεί την ισορροπία ανάμεσα στον σεβασμό της εγγενούς αξίας του ωφελούμενου και στην αποδόμηση της βίαιης συμπεριφοράς του.
- e) Η λεπτομερής εστίαση στη βίαιη συμπεριφορά και η αναδόμηση των συγκεκριμένων ενεργειών, σκέψεων και συναισθημάτων, βοηθά τους θύτες να αναγνωρίσουν τον ενεργό ρόλο τους στη διάπραξη βίας.

3.3.3. Το Πρόγραμμα Θυτών έχει ορίσει το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των θεματικών, της δομής των συνεδριών και των χρησιμοποιούμενων/διαθέσιμων εργαλείων. Αυτά τα στοιχεία είναι προσαρμοσμένα για να διευκολύνουν την επίτευξη των καθοριζόμενων αποτελεσμάτων.

Διασφάλιση Ποιότητας και Αξιολόγηση

4.1. Προσωπικό

Το προσωπικό επιδεικνύει και αναπτύσσει την ικανότητα παροχής ασφαλών και αποτελεσματικών παρεμβάσεων, συμμετέχοντας σε τακτική και συνεχή εκπαίδευση και επαγγελματική εξέλιξη.

■ Δείκτες:

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- 4.1.1. Το Πρόγραμμα Θυτών καθορίζει τις ικανότητες (γνώσεις, δεξιότητες και αξίες) που απαιτούνται από το προσωπικό, ώστε να παρέχει αποτελεσματικά το έργο του. Αυτές οι αρμοδιότητες ανταποκρίνονται στο μοντέλο εργασίας και τις ιδιαιτερότητες του Προγράμματος και μπορούν να αποκτηθούν μέσω τυπικής εκπαίδευσης ή σχετικής επαγγελματικής ανάπτυξης.
- 4.1.2. Το Πρόγραμμα Θυτών εστιάζει στην αξιολόγηση των ικανοτήτων των υποψηφίων (γνώσεις, δεξιότητες και αξίες) κατά τη πρόσληψη. Το Πρόγραμμα έχει θεσπίσει κριτήρια σχετικά με το επαγγελματικό υπόβαθρο των υποψηφίων, την εκπαίδευσή τους και τη σχετική εργασιακή τους εμπειρία.
- 4.1.3. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της πρόσληψης, το Πρόγραμμα Θυτών διερευνά τις προσωπικές εμπειρίες των υποψηφίων σε σχέση με την Ενδοοικογενειακή Βία και τον πιθανό αντίκτυπο αυτών των εμπειριών στην εργασία.
- 4.1.4. Οι ικανότητες του προσωπικού αναπτύσσονται τόσο για τους επαγγελματίες που εργάζονται στο Πρόγραμμα Θυτών, όσο και για εκείνους που εργάζονται στην Υπηρεσία Υποστήριξης Επίζωσών, εάν βρίσκονται και οι δύο στον ίδιο οργανισμό.

Ανάπτυξη Ικανοτήτων

- 4.1.5. Το προσωπικό λαμβάνει εκπαίδευση στο συγκεκριμένο μοντέλο εργασίας που χρησιμοποιείται από το Πρόγραμμα Θυτών και την Υπηρεσία Υποστήριξης Επίζωσών. Η εκπαίδευση μπορεί να πραγματοποιηθεί εσωτερικά ή εξωτερικά.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στο συγκεκριμένο μοντέλο εργασίας είναι σημαντικό να εκπαιδεύεται τόσο το προσωπικό του Προγράμματος Θυτών όσο και το προσωπικό της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επίζωσών. Ακόμα κι αν οι επαγγελματίες που παρέχουν υπηρεσίες επικοινωνίας και υποστήριξης προς τις συντρόφους/επιζώσες διαθέτουν υψηλή κατάρτιση για την υποστήριξη των επιζωσών και την εργασία στον τομέα της Έμφυλης Βίας, απαιτείται πρόσθετη εκπαίδευση για το Πρόγραμμα Θυτών, την υποστήριξη των επιζωσών σε αυτό το πλαίσιο και την κατανόηση των διαδικασιών για συνεργασία με το Πρόγραμμα.

- 4.1.6. Το προσωπικό του Προγράμματος Θυτών λαμβάνει τουλάχιστον 84 ώρες εξειδικευμένης εκπαίδευσης πριν από την έναρξη της εργασίας του. Τα θέματα εκπαίδευσης περιλαμβάνουν τη βία κατά των γυναικών, το φύλο και τη συνύπαρξη/ αλληλεπίδραση μεταξύ φύλου και Ενδοσυντροφικής Βίας, την Κινητοποιητική Συνέντευξη (Motivational Interviewing), την αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνου, θέματα παιδικής προστασίας, ψυχικής υγείας και κατάχρησης ουσιών, συναισθηματική ρύθμιση, την υλοποίηση του Προγράμματος σε όλες τις φάσεις του (φάση εισαγωγής-intake, εντατικής εργασίας- intensive work, ολοκλήρωσης και παρακολούθησης-follow up) καθώς και τη διαπολιτισμική ευαισθησία και επίγνωση.

4.1.7. Το νέο προσωπικό λαμβάνει επίσης εκπαίδευση κατά την εργασία του στον συγκεκριμένο χώρο/πλαιοσιο.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όταν θεσπίζονται νέα Προγράμματα ή όταν υπάρχει σημαντική αύξηση στον αριθμό των Προγραμμάτων που υλοποιούνται, ενδέχεται να μην είναι δυνατή η δημιουργία επαγγελματικών ομάδων που συνδυάζουν νέους συντονιστές/εκπαιδευτές με πιο έμπειρους συναδέλφους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι Οργανισμοί να εξετάζουν κατάλληλους εναλλακτικούς τρόπους καθοδήγησης και υποστήριξης του νέου προσωπικού.

4.1.8. Το προσωπικό λαμβάνει συχνή εποπτεία, η οποία μπορεί να είναι εσωτερική ή/και εξωτερική, η οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον 6 ώρες ετησίως.

4.1.9. Το προσωπικό λαμβάνει ετησίως τουλάχιστον 16 ώρες εκπαίδευσης σε θέματα που σχετίζονται με την εργασία του.

4.2. Εκτίμηση

Το Πρόγραμμα Θυτών έχει εσωτερική διεργασία για την αξιολόγηση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της και αξιοποιεί τα ευρήματα αυτά για τη βελτίωση της ποιότητας της παρέμβασης.

■ Δείκτες:

4.2.1. Το Πρόγραμμα Θυτών διεξάγει συνεχείς αξιολογήσεις της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της δουλειάς του. Οι αξιολογήσεις πλαισιώνονται από δεδομένα που προέρχονται από τους θύτες, όταν αυτό είναι εφικτό. Επίσης, πλαισιώνεται από δεδομένα που προέρχονται από τις επιζώσες, αλλά και από εξωτερικούς Φορείς.

4.2.2. Το Πρόγραμμα Θυτών συλλέγει δεδομένα σχετικά με τα ποσοστά παραπομπής, εγκατάλειψης (drop out) και ολοκλήρωσής του, τις αποκλίσεις από το υιοθετημένο μοντέλο εργασίας, τη συνεργασία μεταξύ του Προγράμματος Θυτών και της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζωσών, τις διαδικασίες οργανωτικής διαχείρισης και τη συνέργεια με εξωτερικούς Φορείς.

4.2.3. Τα αποτελέσματα επικεντρώνονται, αλλά δεν περιορίζονται, μεταξύ άλλων, σε: Μείωση/παύση της βίαιης συμπεριφοράς (σε όλες τις μορφές της, συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της σωματικής βίας, της σεξουαλικής βίας, του καταναγκαστικού ελέγχου), ασφάλεια και ποιότητα ζωής των (πρώην ή νυν) συντρόφων και των παιδιών τους, κινητοποίηση των θυτών, πεποιθήσεις των θυτών που σχετίζονται με τη βία, στις προσωπικές εξηγήσεις για τα αίτια της βίας και τη γονεϊκή συμπεριφορά.

4.2.4. Η μεθοδολογία συλλογής δεδομένων επιτρέπει τη σύγκριση πριν και μετά την παρέμβαση. Όταν είναι δυνατόν, τα δεδομένα συλλέγονται σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα καθ' όλη τη διάρκεια της παρέμβασης, επιτρέποντας τη σύγκριση μεταξύ των απόψεων των επιζωσών και των θυτών.

4.2.5. Το Πρόγραμμα Θυτών αναλύει τα δεδομένα σχετικά με τη διαδικασία και τα αποτελέσματά της και παράγει δεδομένα που περιλαμβάνουν ευρήματα και συστάσεις.

4.2.6. Το Πρόγραμμα Θυτών ενημερώνει και προσαρμόζει το έργο του σύμφωνα με τα ευρήματα της αξιολόγησης.

5. Οργάνωση και Διοίκηση

5.1. Οργανωτικές και Διοικητικές Δομές

Οι Διοικητικές Δομές είναι σαφώς καθορισμένες και διασφαλίζουν την παροχή παρεμβάσεων υψηλής ποιότητας.

■ Δείκτες:

5.1.1. Όλο το προσωπικό έχει σαφώς καθορισμένους ρόλους και αρμοδιότητες.

5.1.2. Το Πρόγραμμα Θυτών εξετάζει τη σημασία και τις επιπτώσεις του φύλου του προσωπικού του, προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του και τα επιθυμητά αποτελέσματα του έργου του.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Είναι σημαντικό να εξετάσουμε πώς το φύλο των επαγγελματιών που εργάζονται με τους θύτες επηρεάζει την εργασία τους, καθώς τα Προγράμματα θα πρέπει να προάγουν την ισότητα των φύλων και να επικεντρώνονται στον μετασχηματισμό των πατριαρχικών δομών.

Τα Προγράμματα θα πρέπει να βρίσκουν τρόπους ώστε να διασφαλίζεται πως οι φωνές των γυναικών ακούγονται και λαμβάνονται υπόψη, και ότι δεν μετατρέπονται σε χώρους αποκλειστικά για άνδρες. Η παρουσία γυναικών επαγγελματιών μπορεί να βοηθήσει τους θύτες να αναγνωρίσουν τα δικά τους στερεότυπα και πεποιθήσεις. Αντίστοιχα, οι άνδρες συντονιστές των ομάδων ή γενικότερα οι άνδρες επαγγελματίες μπορούν να γίνουν πρότυπα για την ισότητα και την ευαλωτότητα, ενώ οι μικτές ομάδες συντονιστών μπορούν να προάγουν σχέσεις που βασίζονται στον σεβασμό.

Ο πιο συνηθισμένος τρόπος για να επιτευχθεί αυτό, είναι η ύπαρξη και ανδρών και γυναικών συντονιστών των ομάδων/ επαγγελματιών. Ωστόσο, τα Προγράμματα μπορούν να εφαρμόσουν διαφορετικές προσεγγίσεις για την επίτευξη των ίδιων Αρχών, ανάλογα με το πλαίσιο στο οποίο λειτουργούν. Για παράδειγμα, εάν δεν είναι δυνατός ο σχηματισμός μικτών ομάδων συντονιστών, λόγω έλλειψης ανδρών επαγγελματιών, το Πρόγραμμα Θυτών μπορεί να διαθέτει δύο γυναίκες συντονίστριες και έναν άνδρα συντονιστή που συμμετέχει σε συνεδρίες που επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα θέματα (όπως η αρρενωπότητα ή η σεξουαλικότητα).

5.1.3. Η ισότητα μεταξύ του Προγράμματος Θυτών και της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζωσών διασφαλίζεται σε όλες τις πτυχές, όπως οι συνθήκες εργασίας και ο μισθός. Αυτό εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες το Πρόγραμμα Θυτών μπορεί να ασκήσει επιρροή.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η ισότητα είναι μία αξία που πρέπει να αποτυπώνεται σε όλες τις πτυχές του έργου. Τα Προγράμματα Θυτών πρέπει να εξετάζουν τη δυναμική ισχύος μεταξύ τους και της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζωσών, προάγοντας την ισότητα.

Εάν η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών και το Πρόγραμμα Θυτών παρέχονται από τον ίδιο Οργανισμό, αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διασφάλισης της ισότητας στις συνθήκες εργασίας, όπως οι συμβάσεις και οι μισθοί.

Εάν η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών παρέχεται από εξωτερικό Οργανισμό, το Πρόγραμμα Θυτών μπορεί να ξεκινήσει συζητήσεις για την ισότητα μεταξύ αυτών των δύο Υπηρεσιών, να υποστηρίξει την εφαρμογή ίσων όρων και να ενισχύσει τους Φορείς υποστήριξης των γυναικών στις προσπάθειές τους για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, αναλαμβάνοντας αντίστοιχες πρωτοβουλίες.

5.2. Πηγές

Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών διαθέτουν επαρκείς πόρους για την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

■ Δείκτες:

- 5.2.1. Οι χώροι εξυπηρέτησης του Προγράμματος Θυτών και της Υπηρεσίας Υποστήριξης Επιζωσών είναι επαρκείς για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα για τους/τις ωφελούμενους/ες τους.
- 5.2.2. Το Πρόγραμμα Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών διαθέτουν ασφαλή χώρο αρχειοθέτησης για τα έγγραφα του Προγράμματος
- 5.2.3. Το προσωπικό του Προγράμματος Θυτών και η Υπηρεσία Υποστήριξης Επιζωσών διαθέτουν επαρκή χρόνο και πόρους για τη διεξαγωγή της παρέμβασης, σύμφωνα με το καθορισμένο μοντέλο εργασίας

Τεκμηριωμένο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Προτύπων

Όπως περιγράφεται στην Ενότητα «Η Ανάπτυξη των Προτύπων», τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και ανάλυσης των αποτελεσμάτων των δεδομένων της εργαλειοθήκης IMPACT από όλα τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Όσον αφορά στην ανάλυση μέσω της εργαλειοθήκης IMPACT, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι, δεδομένου του περιορισμένου αριθμού των παρατηρούμενων περιπτώσεων και του υψηλού ποσοστού αποχώρησης από τα Προγράμματα (60%), η πλειονότητα των μεταβλητών υποβλήθηκε σε ανάλυση γραμμικής παλινδρόμησης και δεν έδωσε στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα. Ωστόσο, τα αποτελέσματα παρέχουν εμπειρικές ενδείξεις πιθανών τάσεων που σχετίζονται με παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος αναφορικά με τη μείωση, τόσο της συχνότητας όσο και της ποικιλίας των μορφών βίαιης συμπεριφοράς των θυτών. Επιπλέον, όπου υπήρχαν διαθέσιμα σχετικά δεδομένα, τα ευρήματα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης ενσωματώθηκαν προκειμένου να ενισχυθεί η επιστημονική τεκμηρίωση των Προτύπων.

Ασφάλεια και ευημερία των Επιζωσών

Όσον αφορά στην ασφάλεια και την ευημερία των επιζωσών, τα αποτελέσματα της ανάλυσης από την Εργαλειοθήκη IMPACT έδειξαν ότι η επικοινωνία με τις (πρώην ή νυν) συντρόφους και η ύπαρξη εξειδικευμένων Μονάδων Υποστήριξης Επιζωσών (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 5) συνέβαλαν στη βελτίωση των αποτελεσμάτων των Προγραμμάτων. Επιπλέον, η συνεργασία με Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών και ο συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων Φορέων με βάση τις ανάγκες της (πρώην ή νυν) συντρόφου (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 6/Α), συνδέονται επίσης με καλύτερα αποτελέσματα. Αυτά τα αποτελέσματα υποστηρίζουν τη σημασία της επικοινωνίας με τις συντρόφους, ειδικά όταν αυτή η παρέμβαση είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες των επιζωσών. Επιπλέον, αυτά τα αποτελέσματα υποστηρίζουν επίσης την ανάγκη για συνεργασία με Υπηρεσίες Υποστήριξης Επιζωσών.

Η ανάλυση της Εργαλειοθήκης IMPACT διερεύνησε επίσης τη σχέση μεταξύ του σκοπού της επικοινωνίας με την (πρώην ή νυν) σύντροφο και των αποτελεσμάτων του Προγράμματος. Διαπιστώθηκε ότι τα αποτελέσματα της παρέμβασης βελτιώνονται όταν η επικοινωνία αποσκοπεί: α) Στην παροχή πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία του Προγράμματος, β) Στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης προς την επιζώσα, γ) Στην κατανόηση της εμπειρίας της επιζώσας από τη βία, δ) Στην παροχή συναισθηματικής υποστήριξης στην επιζώσα, ε) Στην εκτίμηση του κινδύνου άσκησης βίας και στ) Στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος.

Τα αποτελέσματα αυτά αντικατοπτρίζονται στα προτεινόμενα Πρότυπα, τα οποία υπογραμμίζουν την ανάγκη επικοινωνίας με την (πρώην ή νυν) σύντροφο για όλους τους προαναφερόμενους σκοπούς, σε διαφορετικά στάδια του Προγράμματος.

Η ύπαρξη τουλάχιστον ενός παιδιού επηρεάζει σημαντικά και θετικά, τα αποτελέσματα του Προγράμματος, ενώ η ηλικία του παιδιού, όπως προκύπτει από τον [Πίνακα 9 \(Παράρτημα\)](#), δεν φαίνεται να ασκεί διακριτή επίδραση. Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνουν προηγούμενες ερευνητικές μελέτες, σύμφωνα με τις οποίες η πατρότητα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στο κίνητρο των θυτών για αλλαγή (Meyer, 2016· Stanley et al., 2012). Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο τα Προγράμματα Θυτών να εργάζονται με σαφή εστίαση στα παιδιά, όπως αποτυπώνεται και στα παρόντα Πρότυπα. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της Εργαλειοθήκης IMPACT έδειξαν ότι, όταν-κατά την έναρξη του Προγράμματος- ο θύτης ή η (πρώην ή νυν) σύντροφος του θεωρούσαν ότι η κακοποιητική συμπεριφορά δεν είχε επιπτώσεις στα παιδιά, τα αποτελέσματα της παρέμβασης ήταν λιγότερο θετικά. Αντίθετα, όταν οποιοδήποτε από τα δύο μέρη πίστευε-κατά την έναρξη του Προγράμματος-ότι το

παιδί ήταν αναστατωμένο ή θυμωμένο με τον θύτη, τα αποτελέσματα του Προγράμματος ήταν πιο θετικά (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 10. Συνεπώς, είναι κρίσιμο τα Προγράμματα Θυτών να διαθέτουν σαφή κατανόηση των τρόπων με τους οποίους τα παιδιά επηρεάζονται από τη βία κατά της συντρόφου και να επικοινωνούν αποτελεσματικά στους θύτες τις επιπτώσεις αυτές, όπως προβλέπεται στα Πρότυπα.

Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων

Όταν τα Προγράμματα επικοινωνούν με την (πρώην ή νυν) σύντροφο για να αξιολογήσουν τον κίνδυνο άσκησης περαιτέρω βίας, υπάρχει ένα βελτιωμένο τελικό αποτέλεσμα στο Πρόγραμμα σε ότι αφορά τη μείωση, τόσο της συχνότητας όσο και της ποικιλίας των μορφών βίας. Αυτά τα αποτελέσματα, σύμφωνα με τα προτεινόμενα Πρότυπα, συνεπάγονται την αξιολόγηση του κινδύνου ως μέρος της Υπηρεσίας «Επαφή με τη Σύντροφο/(partner contact).

Υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις ότι η συντονισμένη απόκριση της κοινότητας ενισχύει τα αποτελέσματα του Προγράμματος (Babcock & Steiner, 1999, Frank, 1999, Healy, Smith & O'Sullivan, 1998, Murphy, Musser, & Matton, 1998, Syers & Edleson, 1992). Επιπλέον, στην ανασκόπηση των αποτελεσμάτων των Προγραμμάτων Θυτών, ο Aldarondo (2010) διαπίστωσε ότι ο συντονισμός μεταξύ πολλών Φορέων μπορεί να μειώσει την πιθανότητα περαιτέρω κινδύνου για βίαιη συμπεριφορά και, μεσοπρόθεσμα, για υποτροπή. Ομοίως, τα αποτελέσματα της ανάλυσης της Εργαλειοθήκης IMPACT ανέφεραν ότι η ενίσχυση της συνεργασίας με πολλούς συνεργαζόμενους Φορείς, όπως Υπηρεσίες επιβολής του νόμου, Νοσοκομεία, Αστυνομία, Ποινικά και Πολιτικά Δικαστήρια κ.λπ., συμβάλλουν σημαντικά στα αποτελέσματα βελτίωσης του Προγράμματος (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 6/Β). Άρα η συνεργασία πολλών Φορέων αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα για τη μεγιστοποίηση των επιθυμητών αποτελεσμάτων του.

Σχεδιασμός και Υλοποίηση του Προγράμματος

Η έρευνα έχει δείξει ότι όσο πιο προσαρμοσμένες είναι οι παρεμβάσεις, τόσο καλύτερα είναι τα αποτελέσματα (Butters κ.α., 2021, Travers κ.α., 2021). Τα αρχικά στοιχεία υποδεικνύουν ότι η κατάταξη των θυτών σε επίπεδα θεραπευτικής/συμβουλευτικής παρέμβασης, βάσει των αρχικών αξιολογήσεων, μπορεί να επιφέρει ενθαρρυντικά αποτελέσματα (Coulter και VandeWeerd, 2009).

Η έρευνα έχει επίσης δείξει ότι ο κίνδυνος είναι προοδευτικός και ως εκ τούτου πρέπει να γίνει κατανοητός ως μια εξελισσόμενη διαδικασία και όχι ως ένα τελικό αποτέλεσμα (Graham κ.α., 2019). Οι συστάσεις από τη βιβλιογραφία για την αξιολόγηση κινδύνου περιλαμβάνουν τη σημασία της χρήσης εργαλείων αξιολόγησης κινδύνου σε συνδυασμό με την επαγγελματική εμπειρία και κρίση, ώστε οι βαθμολογίες κινδύνου να ερμηνεύονται και να εντάσσονται στο κατάλληλο πλαίσιο (Messing, 2019). Επιπλέον, η αξιολόγηση κινδύνου πρέπει να συμβάλει στην παραγωγή ενός διαμορφωμένου σχεδίου ασφάλειας (Campbell, 2001), ενώ παράλληλα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ατομικές ανάγκες του θύτη (οι οποίες θα πρέπει επίσης να καθοδηγεί τη διαμόρφωση των περιστατικών και το θεραπευτικό πλάνο) (Van der Put κ.α., 2019).

Όσον αφορά στο περιεχόμενο και την προσέγγιση του Προγράμματος, τα αποτελέσματα από την ανάλυση της Εργαλειοθήκης IMPACT έδειξαν ότι η συναισθηματική ρύθμιση και τα ζητήματα που σχετίζονται με το ατομικό τραύμα έχουν σημαντική απήχηση στους θύτες. Αντίθετα, αυτά τα ζητήματα φάνηκε να έχουν ελάχιστο αντίκτυπο στις (πρώην ή νυν) συντρόφους. Αυτό υποστηρίζει την αντίληψη ότι τα Προγράμματα, δεν πρέπει να περιορίζονται σε σεμινάρια συναισθηματικής διαχείρισης, παρόλο που πολλοί θύτες μπορεί να προτιμούν αυτήν την προσέγγιση, καθώς αυτό δεν θα βελτιώσει τη ζωή των επιζωσών. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες θεματικές κατηγορίες παρουσίασαν επίδραση μόνο όταν εξετάστηκαν συνδυαστικά και όχι μεμονωμένα. Τα αποτελέσματα αυτά υποστηρίζουν την ενσωμάτωση του οικολογικού μοντέλου στα Προγράμματα Θυτών, καθώς αναγνωρίζει την πολυπαραγοντική φύση του φαινομένου της βίας και την αλληλεπίδραση ατομικών, σχεσιακών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων.

Σχετικά με τη σημασία της ενσωμάτωσης μιας έμφυλης οπτικής στα Προγράμματα Θυτών, η Ευρωπαϊκά Πρότυπα για τα Προγράμματα Διαχείρισης Θυτών

ερευνητική βιβλιογραφία δεν παρουσιάζει πλήρη συμφωνία. Από τη μία πλευρά, ορισμένες μελέτες υποστηρίζουν ότι η συμπερίληψη θεμάτων που αφορούν το φύλο δεν συνδέεται απαραίτητα με καλύτερα αποτελέσματα των Προγραμμάτων (van Niekerk & Boonzaier, 2014). Από την άλλη πλευρά, άλλες έρευνες έχουν δείξει ότι η συμπερίληψη θεματικών συζητήσεων με έμφαση στα ζητήματα φύλου και στην προώθηση της ισότητας των φύλων, συνδέεται με μείωση της κακοποιητικής συμπεριφοράς μεταξύ των συμμετεχόντων στα εν λόγω Προγράμματα (Lima & Büchele, 2011). Παρόμοια αποτελέσματα έδειξαν οι Billand & Paiva (2017), όπου οι άνδρες που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα παρουσίασαν αυξημένη επίγνωση της δικής τους κακοποιητικής συμπεριφοράς. Επιπλέον, η έρευνα καταδεικνύει τη σύνδεση μεταξύ των παραδοσιακών κανόνων που σχετίζονται με το φύλο και την EB (Rollero & De Piccoli, 2020; Rollero, Bergagna, Tartaglia, 2019). Όσον αφορά στο μοντέλο που επιφέρει τα καλύτερα αποτελέσματα των Προγραμμάτων, υπάρχει επίσης ασυμφωνία στην ερευνητική βιβλιογραφία.

Ως προς την προσέγγιση που θα πρέπει να ακολουθείται, τα ερευνητικά αποτελέσματα δεν είναι καταληκτικά. Ορισμένες μελέτες έχουν αναδείξει τη Γνωσιακή-Συμπεριφορική Θεραπεία (CBT) ως προσέγγιση που επιτυγχάνει τα καλύτερα αποτελέσματα (Cotti et al., 2020). Άλλες μελέτες δεν εντόπισαν διαφορές μεταξύ της CBT και του Μοντέλου Duluth (Babcock et al., 2004), ενώ άλλες κατέγραψαν καλύτερα αποτελέσματα για το Μοντέλο Duluth (Ganon et al., 2019). Τέλος, ορισμένες μελέτες διαπίστωσαν καλύτερα αποτελέσματα όταν το Μοντέλο Duluth και η CBT εφαρμόζονταν συνδυαστικά (Arce et al., 2020).

Σύμφωνα με την ανάλυση των αποτελεσμάτων της Εργαλειοθήκης IMPACT, το Μοντέλο Duluth παρουσιάζει αυτοτελή αποτελεσματικότητα, λειτουργώντας ανεξάρτητα από άλλες προσεγγίσεις. Ως εκ τούτου, τα Προγράμματα που δηλώνουν ότι ακολουθούν το Μοντέλο Duluth, το οποίο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη διάσταση του φύλου στην EB, παρουσιάζουν καλύτερα αποτελέσματα βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 12). Αντίστοιχα, οι Babcock και LaTaillade (2000), συγκρίνοντας τα μεγέθη επίδρασης μεταξύ διαφορετικών μοντέλων, διαπίστωσαν μέτριο μέγεθος επίδρασης για τα ψυχοεκπαιδευτικά Προγράμματα τύπου Duluth, σε σύγκριση με άλλα μοντέλα.

Ο Gondolf (2011) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα διαθέσιμα ερευνητικά δεδομένα δεν υποστηρίζουν κάποια συγκεκριμένη προσέγγιση ως σαφώς ανώτερη. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, όπως διαπιστώθηκε από τους Lilley-Walker et al. (2018), η εφαρμογή του Μοντέλου Duluth τείνει να έχει πιο περιορισμένο περιεχόμενο σε σχέση με την ευρύτερη και πιο ολιστική προσέγγιση του Duluth, η οποία βασίζεται σε μια συντονισμένη κοινοτική απόκριση. Σε πολλές περιπτώσεις, όταν τα Προγράμματα δήλωναν ότι ακολουθούν το Μοντέλο Duluth, στην πράξη αναφέρονταν κυρίως στην ανάληψη ευθύνης των ανδρών για τη συμπεριφορά τους και στη χρήση της CBT για την ενίσχυση της αλλαγής των στάσεων και των συμπεριφορών των ανδρών θυτών.

Όσον αφορά στη διάρκεια των Προγραμμάτων, τα αποτελέσματα παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία και επίσης δεν είναι καταληκτικά, καθώς πολλές μελέτες, είτε δεν παρέχουν σχετικές πληροφορίες είτε τις παρουσιάζουν με διαφορετικό τρόπο (π.χ. η διάρκεια εκφράζεται σε ώρες, εβδομάδες, έτη ή αριθμό συνεδριών). Πρόσφατη ανασκόπηση 46 μελετών διαπίστωσε σημαντική διαφοροποίηση ως προς τη διάρκεια των Προγραμμάτων Διαχείρισης Θυτών, η οποία κυμαινόταν από 10 έως 35 εβδομάδες, με τις συνεδρίες στα περισσότερα Προγράμματα να λαμβάνουν χώρα σε εβδομαδιαία βάση (Vall et al., 2023). Αντίθετα, οι Gondolf (1999) και Edleson και Syers (1990) δεν εντόπισαν διαφοροποιήσεις στα αποτελέσματα ανάλογα με τη διάρκεια των Προγραμμάτων που μελέτησαν⁷.

7 Η Η μελέτη του Gondolf (1999) εξέτασε τέσσερα προγράμματα διάρκειας 3-9 μηνών, χωρίς να εντοπίσει σημαντικές διαφορές στα αποτελέσματά τους κατά την επαναξιολόγηση στους 15 μήνες (επανάληψη βίας, απειλές και ποιότητα ζωής των θυμάτων). Αντίστοιχα, οι Edleson και Syer (1990) δεν διαπίστωσαν διαφορές στην επανάληψη της βίας, όπως αναφέρθηκε από τα θύματα, μεταξύ εντακτικότερης (32 συνεδρίες/16 εβδομάδες) και λιγότερο εντακτικής παρέμβασης (12 συνεδρίες/12 εβδομάδες), κατά την επαναξιολόγηση στους έξι μήνες.

Παρά τα παραπάνω ευρήματα, τα μακροχρόνια Προγράμματα ενδέχεται να συμβάλλουν στην ενίσχυση της αίσθησης λογοδοσίας και ανάληψης ευθύνης εκ μέρους των θυτών (Bennet & Williams, 2001). Επιπλέον, η έρευνα δείχνει ότι οι θύτες που υποτροπιάζουν και διαπράττουν εκ νέου αδικήματα, το κάνουν συνήθως εντός έξι μηνών από την ένταξή τους στο Πρόγραμμα (Gondolf, 1999). Συνεπώς, στην περίπτωση αυτή, κρίνεται σκόπιμο οι θύτες να παραμένουν στο Πρόγραμμα για τουλάχιστον αυτό το χρονικό διάστημα, προκειμένου να καταβληθεί προσπάθεια πρόληψης της επαναλαμβανόμενης βίαιης συμπεριφοράς.

Διασφάλιση Ποιότητας και Αξιολόγηση

Οι διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας συχνά δεν προσδιορίζονται στη επιστημονική βιβλιογραφία. Οι Gannon κ.α (2019) προτείνουν ότι τα συγκεκριμένα προσόντα του επαγγελματία (όπως η κατοχή πτυχίου ψυχολογίας) και η τακτική εποπτεία μπορούν να ενισχύσουν τα αποτελέσματα του Προγράμματος. Επιπλέον, οι Holma κ.α. (2006) τόνισαν επίσης τη σημασία των δεξιοτήτων συντονισμού για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης της Εργαλειοθήκης IMPACT παρέχουν περαιτέρω ενδείξεις προς αυτήν την κατεύθυνση, ιδίως σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση του προσωπικού, υποδεικνύοντας πως όταν το προσωπικό διαθέτει εξειδίκευση στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, οι θύτες αντιλαμβάνονται καλύτερα τα αποτελέσματα του Προγράμματος. Αυτό δεν παρατηρείται όταν το προσωπικό διαθέτει μόνο γενική εκπαίδευση, αλλά όταν η γενική εκπαίδευση ενισχύεται με εξειδικευμένες γνώσεις στην έμφυλη βία. Έτσι, η εκπαίδευση του προσωπικού στην έμφυλη βία έχει ισχυρό αντίκτυπο στα αποτελέσματα του Προγράμματος.

Στην περίπτωση των θυτών, η αποτελεσματικότητα της εποπτείας καθίσταται εμφανής όταν συνδυάζεται με άλλα μέτρα διασφάλισης της ποιότητας. Αντίθετα, για τις (πρώην ή νυν) συντρόφους, η εποπτεία φαίνεται να οδηγεί σε θετικά αποτελέσματα ανεξάρτητα, χωρίς δηλαδή να απαιτούνται συμπληρωματικά μέτρα (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 13). Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, σε σχέση με τα δεδομένα της Εργαλειοθήκης IMPACT, δεν οδήγησαν σε σχετικά αποτελέσματα. Από αυτήν την άποψη, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι λίγα Προγράμματα αξιολογούν την ποιότητα της εργασίας τους, γεγονός που επηρεάζει τα τελικά αποτελέσματα.

Παρόλα αυτά, τα αποτελέσματα της Εργαλειοθήκης IMPACT έδειξαν ότι, όταν τα Προγράμματα επικοινωνούν με την (πρώην ή νυν) σύντροφο, με στόχο την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος, παρατηρείται βελτίωση των αποτελεσμάτων κατά την ολοκλήρωση του Προγράμματος (μειώνεται τόσο η συχνότητα όσο και η ποικιλομορφία των βίαιων συμπεριφορών). Αυτά τα αποτελέσματα συνάδουν με τα προτεινόμενα Πρότυπα και υποστηρίζουν τη σημασία της συμπερίληψης της οπτικής των επιζωσών, στην αξιολόγηση του προγράμματος.

Η έρευνα έχει τονίσει τη σημασία της συλλογής δεδομένων σχετικά με τα αποτελέσματα σε διαφορετικά χρονικά σημεία, καθώς και της συλλογής δεδομένων κατά τη διαδικασία αλλαγής, αλλά και από τους άνδρες που εγκαταλείπουν το Πρόγραμμα πριν την ολοκλήρωσή του (Lilley-Walker κ.α, 2018). Η σημασία του να λαμβάνεται υπόψη η οπτική των επιζωσών στην αξιολόγηση, έχει επίσης αναδειχθεί από την έρευνα (Kelly και Westmarland, 2015, Vall κ.α., 2021, 2023; McGinn κ.α., 2016). Τέλος, από την έρευνα έχει προταθεί μία διευρυμένη αντίληψη επιτυχίας που περιλαμβάνει και άλλες μεταβλητές πέραν της υποτροπής⁸ (Kelly και Westmarland, 2015, Vall κ.α., 2021, 2023, Lila κ.α., 2013, Gondolf και Beeman 2003, McGinn κ.α., 2021, Travers κ.α., 2021).).

8 Συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, μέτρων για την ασφάλεια και την ευημερία των επιζωσών, καθώς και για τις επιπτώσεις και τη βλάβη που έχει προκληθεί στα θύματα.

Διοίκηση του Οργανισμού

Όσον αφορά στην οργανωτική διαχείριση, στην περίπτωση των τυπικών ομαδικών συνεδριών, η ύπαρξη ομάδας επαγγελματιών συντονιστών που συντονίζουν την ομάδα με μικτή σύνθεση ως προς το φύλο, αποδεικνύεται πιο αποτελεσματική (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 11) σύμφωνα με την ανάλυση των αποτελεσμάτων της Εργαλειοθήκης IMPACT.

Η ανάλυση της Εργαλειοθήκης IMPACT έδειξε ότι η παρουσία μεγαλύτερου αριθμού εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, βελτιώνει τα αποτελέσματα του Προγράμματος για τους ωφελομένους, ενώ δε φαίνεται να επηρεάζει το Πρόγραμμα από την πλευρά των επιζωσών (βλ. [Παράρτημα](#), Πίνακας 14).

Βιβλιογραφία

- Akoensi, T.D., Koehler, J.A., Lösel, F. & Humphreys, D.K. (2013). Domestic Violence Perpetrator Programs in Europe, Part II: A Systematic Review of the State of Evidence. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 57(10) 1206–1225. sagepub.com/journalsPermissions.nav Available at: DOI: 10.1177/0306624X12468110
- Aldarondo, E. (2010). Understanding the Contribution of Common Interventions with Men who Batter to the Reduction of Re-assaults. *Juvenile and Family Court Journal* 61(4). Available at: <https://www.theduluthmodel.org/wp-content/uploads/2017/11/Aldarondo-JFCJ-INTERVENTIONS-WITH-MEN-WHO-BATTER.pdf>
- Arbeit mit Tätern in Fällen häuslicher Gewalt (2021). *Standard der Bundesarbeitsgemeinschaft Täterarbeit Häusliche Gewalt* e.V. Available at: <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/service/publikationen/arbeit-mit-taetern-in-faellen-haeuslicher-gewalt-80734>
- Arce, R., Arias, E., Novo, M. & Fariña, F. (2020). Are Interventions with Batterers Effective? A Meta-analytical Review. *Psychosocial Intervention*, 29(3) 153-164. <https://dx.doi.org/10.5093/pi2020a11>
- Arias, E., Arce, R., & Vilariño, M. (2013). Batterer intervention programmes: A meta-analytic review of effectiveness. *Psychosocial Intervention*, 22(2), 153-160. <https://doi.org/10.5093/in2013a18>
- Babcock, J.C. & Steiner, R. (1999). The relationship between treatment, incarceration, and recidivism of battering: A program evaluation of Seattle's coordinated community response to domestic violence. *Journal of Family Psychology*, 13(1), 46-59. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.13.1.46>
- Babcock, J.C., LaTailed, J.J. (2000). *Evaluating interventions for men who batter*. In J.P. Vincent and E.N. Jouriles (Eds.) Domestic violence: Guidelines for research informed practice. Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers, pp37-77.
- Babcock, J. C., Green, C. E. & Robie, C. (2004). Does batterers' treatment work? A meta-analytic review of domestic violence treatment. *Clinical Psychology Review*, 23(8), 1023-1053. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2002.07.001>
- Bair-Merritt, M. H., Jennings, J. M., Chen, R., Burrell, L., McFarlane, E., Fuddy, L. & Duggan, A. K. (2010). Reducing maternal intimate partner violence after the birth of a child: A randomized controlled trial of the Hawaii Healthy Start Home Visitation Program. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 164(1), 16–23. Available at: doi: 10.1001/archpediatrics.2009.237
- Bennett, L. & Williams, O. (August 2001). *Controversies and Recent Studies of Batterer Intervention Program Effectiveness*. National Electronic Network on Violence Against Women. Available at: <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=a1a1a85ad6c60c3df2f36ce8e63e906bb9be9f96>
- Bellini, R., & Westmarland, N. (2021). A problem solved is a problem created: the opportunities and challenges associated with an online domestic violence perpetrator programme. *Journal of Gender-Based Violence*, 5(3), 499-515. Available at: <https://doi.org/10.1332/239868021x16171870951258>
- Billan, J., & Paiva, V. S. F. (2017). Deconstructing gender expectations from a minority standpoint: How to enter into a dialogue with male perpetrators of violence against women?. *Ciencia & Saúde Coletiva*, 22(9), 2979–2988. Available at: <https://doi.org/10.1590/1413-81232017229.13742016>
- BMFSJ (2021). *Arbeit mit Tätern in Fällen häuslicher Gewalt: Standard der Bundesarbeitsgemeinschaft Täterarbeit Häusliche Gewalt* e.V. Available at: <https://www.bmfsfj.de/resource/blob/95364/b8e655a98504ca7aa3e3cc4e1b7e16c0/standards-taeterarbeit-haeusliche-gewalt-data.pdf>
- Butters, R.P., Droubay, B.A., Seawright, J.L., Lundahl, B. & Whitaker, L. (2021). Intimate partner violence perpetrator treatment: Tailoring interventions to individual needs. *Clinical Social Work Journal*, 49, 391–404. <https://doi.org/10.1007/s10615-020-00763-y>
- Campbell, J. C., Sharps, P., & Glass, N. (2001). *Risk assessment for intimate partner homicide*. In G.-F. Pinar & L. Pagani (Eds.), Clinical assessment of dangerousness: Empirical contributions (pp. 136–157). Cambridge University Press. Available at: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511500015.009>

- Cheng, S. Y., Davis, M., Jonson-Reid, M., & Yaeger, L. (2019). Compared to what? A meta-analysis of batterer intervention studies using non treated controls or comparisons. *Trauma, Violence, & Abuse*, 22(3), 496-511. Available at: <https://doi.org/10.1177/1524838019865927>
- CoE [Council of Europe] (2008). *Combating violence against women: minimum standards for support services*. Available at: [https://www.coe.int/t/dg2/equality/domesticviolencecampaign/Source/EG-VAW-CONF\(2007\)Study%20rev.en.pdf](https://www.coe.int/t/dg2/equality/domesticviolencecampaign/Source/EG-VAW-CONF(2007)Study%20rev.en.pdf)
- CoE [Council of Europe] (2011). *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Available at: <https://rm.coe.int/168008482e>
- Cotti, C., Foster, J., Haley, M. R., & Rawski, S. L. (2020). Duluth versus cognitive behavioral therapy: A natural field experiment on intimate partner violence diversion programs. *Journal of Experimental Psychology*, 26(2), 384-395. Available at: <https://doi.org/10.1037/xap0000249>
- Coulter, M., VandeWeerd, C. (2009). Reducing domestic violence and other criminal recidivism: Effectiveness of a multilevel batterers intervention program. *Violence and Victims*, 24(2), 139-152. Available at: DOI: 10.1891/0886-6708.24.2.139
- Croatia (2019). STANDARDI ZA PROVOĐENJE ZAŠTITNE MJERE OBVEZNOG PSIHO SOCIJALNOG TRETMA. Available at: [https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmpu.gov.hr%2FUserDocsImages%2Fdokumenti%2FPravo%2520na%2520pristup%2520informacijama%2FZakoni%2520i%2520os-tali%2520propisi%2FKazneno%2520pravo%2FStandardi%2520za%2520provo%25C4%2591enje%2520za%25C5%25A1titne%2520mjere%2520obveznog%2520psihosocijalnog%2520tretma-na_5%2520\(4\).doc&wdOrigin=BROWSELINK](https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmpu.gov.hr%2FUserDocsImages%2Fdokumenti%2FPravo%2520na%2520pristup%2520informacijama%2FZakoni%2520i%2520os-tali%2520propisi%2FKazneno%2520pravo%2FStandardi%2520za%2520provo%25C4%2591enje%2520za%25C5%25A1titne%2520mjere%2520obveznog%2520psihosocijalnog%2520tretma-na_5%2520(4).doc&wdOrigin=BROWSELINK)
- Eckhardt, C. I., Murphy, C. M., Whitaker, D. J., Sprunger, J., Dykstra, R., & Woodard, K. (2013). The effectiveness of intervention programs for perpetrators and victims of intimate partner violence. *Partner Abuse*, 4(2), 196-231. Available at: <https://doi.org/10.1891/1946-6560.4.2.196>
- Edleson, J.L., & Syers, M. (1990). The relative effectiveness of group treatment for men who batter. *Social Work Research and Abstracts*, 26(2) 10-17.
- Esposito, C., Affuso, G., Dragone, M., & Bacchini, D. (2020). Effortful control and community violence exposure as predictors of developmental trajectories of self-serving cognitive distortions in adolescence: A growth mixture modeling approach. *Journal of Youth and Adolescence*, 49(11), 2358-2371. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01306-x>
- Frank, P.B. (1999). Measuring the system, not individuals. Paper presented at the 6th International Family Violence Research Conference, Durham NH.
- FRA [European Union Agency For Fundamental Rights] (2014). *Violence against women: an EU-wide survey. Main results report*. Available at: <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>
- Gannon, T.A., Olver, M.E., Mallion, J.S., James, M. (2019). Does specialized psychological treatment for offending reduce recidivism? A meta-analysis examining staff and program variables as predictors of treatment effectiveness. *Clinical Psychology Review*, Available at: <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2019.101752>
- Gondolf, E.W. (1999a). A comparison of four batterer intervention systems: Do court referral, program length, and services matter? *Journal of Interpersonal Violence*, 14, 41-61.
- Gondolf, E. W., & Beeman, A. K. (2003). Women's Accounts of Domestic Violence Versus Tactics-Based Outcome Categories. *Violence Against Women*, 9(3), 278-301. Available at: <https://doi.org/10.1177/1077801202250072>
- Gondolf, E. (2011). The weak evidence for batterer program alternatives. *Aggression and Violent Behavior*, 16, 347-353. doi:10.1016/j.avb.2011.04.011
- Graham, L. M., Sahay, K. M., Rizo, C. F., Messing, J. T., Macy, R. J. (2019). The validity and reliability of available intimate partner homicide and reassault risk assessment tools: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*. Available at: <https://doi.org/10.1177/1524838018821952>

- Graves KN, Sechrist SM, White JW, Paradise MJ. (2005). Intimate partner violence perpetrated by college women within the context of a history of victimization. *Psychology of Women Quarterly*. 29:278–289. Available at: doi: 10.1111/j.1471-6402.2005.00222.x.
- Gray, R., Walker, T., Hamer, J., Broady, T., Kean, J., Ling, J. & Bear, B. (2020). *Developing LGBTQ programs for perpetrators and victims/survivors of domestic and family violence*. Sydney: Australia's National Research Organisation for Women's Safety Limited (ANROWS). Available at: <https://anrowsdev.wpenginepowered.com/wp-content/uploads/2020/05/PI.17.09-Bear-RR.1.pdf>
- Healey, K., Smith, Ch., O'Sullivan, Ch. (1998). *Batterer Intervention: Program Approaches and Criminal Justice Strategies*. Washington, DC: US Department of Justice.
- Hester, M., Lilley, S. J. (2016). Domestic and sexual violence perpetrator programmes: Article 16 of the Istanbul Convention: A collection of papers on the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Available at: <https://edoc.coe.int/en/violence-against-women/7144-domestic-and-sexual-violence-perpetrator-programmes-article-16-of-the-istanbul-convention.html>
- Holma, J., Partanen, T., Wahlström, J., Laitila, A., Seikkula, J. (2006). Narratives and discourses in groups for male batterers. In M. Libshitz (Eds.), *Domestic violence and its reverberations* (pp. 59–83). New York: Nova Science Publishers.
- Home Office (2023). Standards for Domestic Abuse Perpetrator Interventions. Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1127284/Domestic_Abuse_Perpetrator_Standards.pdf
- Jovanović, S. & Vall, B. (2022). Perpetrator Programmes in the Western Balkans; Mapping the Existing Practices and Ways Forward. Berlin: The European Network for the Work With Perpetrators of Domestic Violence (WWP EN). Available at: https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/Projects/STOPP/WWPEN_STOPP_RegionalReport_220531_WEB.pdf
- Karakurt, G., Koç, E., Çetinsaya, E.E., Ayluçtarhan, Z., & Bolen, S. (2019). Meta-analysis and systematic review for the treatment of perpetrators of intimate partner violence. *Neuroscience Biobehavioral Reviews*, 105, 220–30. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2019.08.006>
- Kelly, L. and Westmarland, N. (2015). Domestic Violence Perpetrator Programmes: Steps Towards Change. Project Mirabal Final Report. London and Durham: London Metropolitan University and Durham University. Available at: <https://www.dur.ac.uk/criva/projectmirabal>
- Lila, M., Gracia, E., & Murgui, S. (2013). Psychological adjustment and victim blaming among intimate partner violence offenders: The role of social support and stressful life events. *The European Journal of Psychology Applied to Legal Context*, 5(2), 147–153. Available at: DOI: 10.5093/ejpalc2013a4
- Lilley-Walker, S-J., Hester, M., Turner, W. (2018). Evaluation of European Domestic Violence Perpetrator Programmes: Toward a Model for Designing and Reporting Evaluations Related to Perpetrator Treatment Interventions. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 62(4), 868-884. Available at: <https://doi.org/10.1177/0306624X16673853>
- Lima, D. C., & Büchele, F. (2011). A critical review on interventions with male perpetrators of domestic and family violence against women. *Physis: Revista de Saúde Coletiva*, 21(2), 721–743. Available at: <https://doi.org/10.1590/S0103-73312011000200020>
- McGinn, T., Taylor, B., McColgan, M., Lagdon, S. (2016). Survivor Perspectives on IPV Perpetrator Interventions: A Systematic Narrative Review. *TRAUMA, VIOLENCE, & ABUSE* 2016, Vol. 17(3) 239-255 ^a Available at: DOI: 10.1177/1524838015584358
- McGinn, T., Taylor, B., McColgan, M. (2021). A Qualitative Study of the Perspectives of Domestic Violence Survivors on Behavior Change Programs With Perpetrators. *Journal of Interpersonal Violence*. Volume 36, Issue 17-18. Available at: <https://doi.org/10.1177/0886260519855663>
- McKee, S. A., & Hilton, N. Z. (2019). Co-occurring substance use, PTSD, and IPV victimization: Implications for female offender services. *Trauma, Violence, & Abuse*, 20(3), 303–314. Available at: <https://doi.org/10.1177/1524838017708782>

- Messing, J.T. (April 2019). Risk-Informed Intervention: Using Intimate Partner Violence Risk Assessment within an Evidence-Based Practice Framework. *Social Work* 1;64(2):103-112. Available at: DOI: 10.1093/sw/swz009
- Meyer, S. (2016). Motivating perpetrators of domestic and family violence to engage in behaviour change: The role of fatherhood. *Child & Family Social Work* Volume23, Issue1 Pages 97-104. Available at: <https://doi.org/10.1111/cfs.12388>
- Miller, P.G., Curtis, A., S nderlund, A., Day, A., Droste, N. (2015). Effectiveness of interventions for convicted DUI offenders in reducing recidivism: a systematic review of the peer-reviewed scientific literature. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 41(1): 16–29. Available at: DOI: 10.3109/00952990.2014.966199
- Murphy, C.M., Musser, P.H., Maton, K.I. (1998). Coordinated community intervention for domestic abusers: Intervention system involvement and criminal recidivism. *Journal of Family Violence*, 13, 263-284.
- NSW Government (2017). Practice Standards for Men’s Domestic Violence Behaviour Change Programs. Chippendale: Produced by Justice Strategy and Policy. Available at: <https://dcj.nsw.gov.au/documents/service-providers/domestic-and-family-violence-services/men-s-behaviour-change-programs/Men-s-Behaviour-Change-Programs-Practice-Standards.pdf>
- Ouzt z n,  ., Koyut rk, M., & Karakurt, G. (2023). Systematic investigation of meta-analysis data on treatment effectiveness for physical, psychological and sexual intimate partner violence perpetration. *Psychosocial Intervention*, 32(2), 59-68. Available at: <https://doi.org/10.5093/pi2023a6>
- Pauncz, A., Vall, B., & Jovanovic, S. (2021). COVID-19 Revision of Practice. European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence (WWP EN). Available at: https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/Resources/COVID19/COVID-19_Revision_of_Practice_Toolkit.pdf
- Relive. (n.d.) Linee guida nazionali dei programmi di trattamento per uomini autori di violenza contro le donne nelle relazioni affettive. Retrieved from: <https://www.associazionerelive.it/joomla/images/LineeGuidaRelivea.pdf>
- Republic of Moldova (2014). Annex 2 of the Government Decision no. 496 regarding the minimum quality standards for services provided within the Assistance and Counselling Centre for Family Aggressors from June 30, 2014, Chapter II, Section 2, Standard II – Admission, access link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=64111&lang=ro
- Respect (2023). Standards for domestic abuse perpetrator interventions. Retrieved from <https://www.gov.uk/government/publications/standards-for-domestic-abuse-perpetrator-interventions/standards-for-domestic-abuse-perpetrator-interventions-accessible>
- Rollero, C. & De Piccoli, N. (2021). Myths about Intimate Partner Violence and Moral Disengagement: An Analysis of Sociocultural Dimensions Sustaining Violence against Women. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17, 8139. doi:10.3390/ijerph17218139.
- Rollero, C., Bergagna, E., & Tartaglia, S. (2019). What is Violence? The Role of Sexism and Social Dominance Orientation in Recognizing Violence Against Women. *Journal of Interpersonal Violence*, 36, 21-22. <https://doi.org/10.1177/0886260519888525>
- Rydstr m, L.L., Edhborg, M., Jakobsson, L.R., NaharKabir, Z. (2019). Young witnesses of intimate partner violence: screening and intervention. *GlobalHealth Action* 12:1 1638054. Available at: <https://doi.org/10.1080/16549716.2019.1638054>
- Standards for domestic abuse perpetrator interventions (2023). Policy Paper. United Kingdom Home Office. written by: Westmarland, N., Kelly, L. Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/standards-for-domestic-abuse-perpetrator-interventions/standards-for-domestic-abuse-perpetrator-interventions-accessible>
- Standard II (Moldova) (2014). Annex 2 of the Government Decision no. 496 regarding the minimum quality standards for services provided within the Assistance and Counselling Centre for Family Aggressors from June 30, 2014, Chapter II, Section 2, Standard II. Available at: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=64111&lang=ro
- Stanley, N., Graham-Kevan, N., Borthwick, R. (2012). Fathers and Domestic Violence: Building Motivation for Change through Perpetrator Programmes. *Child Abuse Review* Vol. 21: 264–274 Available at: DOI: 10.1002/car.2222

- State of New South Wales. (2017). Practice Standards for Men's Domestic Violence Behaviour Change Programs. Department of Justice. Available at: <https://dcj.nsw.gov.au/documents/service-providers/domestic-and-family-violence-services/men-s-behaviour-change-programs/Men-s-Behaviour-Change-Programs-Practice-Standards.pdf>
- Syers, M., Edleson, J.L. (1992). The combined effects of coordinated criminal justice intervention in woman abuse. *Journal of Interpersonal Violence*, 7, 490-502.
- The Respect Standard. (2022) 4th edition. Available at: https://hubble-live-assets.s3.amazonaws.com/respect/file_asset/file/1458/Respect_Standard_4th_edition_2022.pdf
- Travers, Á., McDonagh, T., Cunningham, T., Armour, C., & Hansen, M. (2021). The effectiveness of interventions to prevent recidivism in perpetrators of intimate partner violence: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 84, 101974. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2021.101974>
- Úřad vlády České republiky Odbor rovnosti žen a mužů. (2018). Minimální standardy práce s původci a průvodkyněmi násilí v blízkých vztazích v České republice. Available at: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_OPZ/Vystupy_projektu/Minimalni-standardy-prace-s-puvodci-a-puvodkynemi-nasili-v-blizkych-vztazich-v-Ceske-republice.pdf
- Vall, B., Pauncz, A., McKenzie, A. (2021). The WWP EN IMPACT Outcome Monitoring Toolkit. European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence. Available at: https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/IMPACT/WWP_ImpactToolkit_A5_publication_web.pdf
- Vall, B., López-i-Martín, X., Grané Morcillo, J., Hester, M. (2023). A Systematic Review of the Quality of Perpetrator Programs' Outcome Studies: Toward A New Model of Outcome Measurement. *Trauma Violence & Abuse*. Available at: DOI:10.1177/15248380231203718
- Van Niekerk, T. J., & Boonzaier, F. A. (2014). "The only solution there is to fight": Discourses of masculinity among South African domestically violent men. *Violence Against Women*, 22(3), 271–291. Available at: <https://doi.org/10.1177/1077801214555473>
- Van der Put, C. E., Gubbels, J., Assink, M. (2019). Predicting domestic violence: A meta-analysis on the predictive validity of risk assessment tools. *Aggression & Violent Behavior*, 47, 100–116. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2019.03.008>
- Walsh, A. R., & Stephenson, R. (2023). Intimate partner violence perpetration denial and underreporting in cisgender male couples. *Psychosocial Intervention*, 32(2), 109-121. Available at: <https://doi.org/10.5093/pi2023a8>
- Wilson, D. B., Feder, L., & Olaghere, A. (2021). Court-mandated interventions for individuals convicted of domestic violence: An updated Campbell systematic review. *Campbell Systematic Reviews*, 17(1), e1151. Available at: <https://doi.org/10.1002/cl2.1151>
- WHO [World Health Organization] (2014). Global status report on violence prevention. Geneva: WHO. Available at: file:///Users/srt/Downloads/9789241564793_eng.pdf
- Wood, S.L., Soomers, M. (2011). Consequences of Intimate Partner Violence on Child Witnesses: A Systematic Review of the Literature. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing* ISSN 1073-6077. doi: 10.1111/j.1744-6171.2011.00302.x
- WWP EN [European Network for Work with Perpetrators] (2018). Guidelines to develop standards for programmes working with perpetrators of domestic violence. Available at: https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/Resourcen/Guidelines/WWP_EN_Guidelines_for_Standards_v3_2018.pdf

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Εργασία με Θύτες Ενδοοικογενειακής Βίας (WWP EN)

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Εργασία με Δράστες Ενδοοικογενειακής Βίας (WWP EN) ιδρύθηκε το 2014 και αποτελεί έναν οργανισμό με μέλη που περιλαμβάνουν προγράμματα παρέμβασης για θύτες, ερευνητικά ιδρύματα και υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων/επιζωσών της βίας. Σήμερα, το Δίκτυο αριθμεί περισσότερα από 60 μέλη σε ολόκληρη την Ευρώπη, τα οποία εργάζονται για έναν κοινό στόχο: την προώθηση αποτελεσματικών προγραμμάτων παρέμβασης για θύτες, που βασίζονται στην ανάληψη ευθύνης και θέτουν στο επίκεντρο τις ανάγκες των θυμάτων.

Το WWP EN αναγνωρίζει ότι η έμφυλη βία συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και επιδιώκει τη δημιουργία ενός κόσμου με ισότητα των φύλων, υποστηρίζοντας τους οργανισμούς-μέλη του στην εργασία τους με άτομα, κυρίως άνδρες, που επιλέγουν να ασκούν βία στις συντροφικές τους σχέσεις.

Ως οργανισμός-ομπρέλα, το WWP EN υποστηρίζει τα μέλη του στην παροχή και ανάπτυξη υπεύθυνων προγραμμάτων παρέμβασης για θύτες, με επίκεντρο την ασφάλεια και τις ανάγκες των θυμάτων. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης των ικανοτήτων των μελών του, παρέχει καινοτόμα και εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης για τους επαγγελματίες που εργάζονται με θύτες. Επιπλέον, προωθεί την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, σε συνεργασία με ένα συνεχώς διεκρινόμενο δίκτυο ευρωπαϊκών και διεθνών εταίρων.

**European Network
for the Work with Perpetrators
of Domestic Violence – WWP EN**

info@work-with-perpetrators.eu

www.work-with-perpetrators.eu

